

Economisch periodiek
van de Universiteit
van Amsterdam
Maart 1992

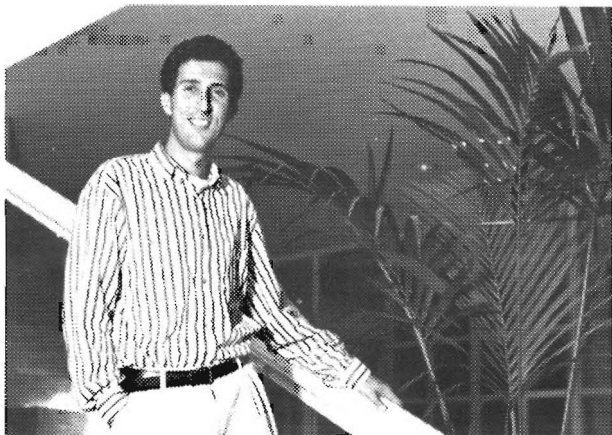

ROSTRA

184

ECONOMICA

CYRIEL REESTMAN ZOEKT COLLEGA'S.

Drs Cyriel F. Reestman (32), financieel beleidsmedewerker bij de gemeente Amsterdam.

Hij studeerde aan de Universiteit van Amsterdam en is nu als econoom werkzaam bij de sector Beleidsadvisering en Begroting van de secretarie-afdeling Financiën. En heeft, sedert hij begin jaren tachtig bij de gemeente Amsterdam begon, langzaam maar zeker een werkpakket opgebouwd dat zich concentreert op de gezondheidszorg en de nutsbedrijven. Werken voor de stad betekent voor Cyriel Reestman direct betrokken zijn bij de grootscheepse reorganisatie, die zich binnen het bestuur van de hoofdstad voltrekt. Met als beoogd totaalresultaat een efficiënt opererende en klantvriendelijke gemeentelijke organisatie. Daarin zal het centrale bestuur zich bezighouden met de grootstedelijke problematiek.

De drie pijlers, waarop dit ingrijpende plan rust, zijn de formering van 16 stadsdelen met elk een eigen ambtelijk en bestuurlijk apparaat, het marktconcurrerend functioneren van de staf- en steundiensten (zoals bijvoorbeeld het Schoonmaakbedrijf en de Stadsdrukkerij), en de totstandkoming van een nieuwe werkkrelatie tussen het centrale bestuur en de resterende, centraal blijvende gemeentelijke diensten en bedrijven. Een vorm van zo'n nieuwe werkkrelatie kan "contractmanagement" zijn. Hierbij is sprake van een overeenkomst tussen gemeentebestuur en directie, waarbij vooraf bindende afspraken worden gemaakt over de hoeveelheid en kwaliteit van de te leveren producten/diensten alsmede over het bijbehorende budget. Cyriel Reestman houdt zich intensief bezig met het formuleren van de randvoorwaarden, waaronder

het gemeentebestuur het budget aan de andere contractpartner ter beschikking stelt. Voor de "partners" betekent dit, tegen de achtergrond van de gemeentelijke systematiek, een revolutionaire vrijheid in het budgetbeheer en – als tegenhanger – een grotere verantwoordelijkheid.

Binnen de afzonderlijke financiële administraties komt het accent te liggen op interne verslaglegging tussentijds en externe verantwoording achteraf. Dus niet alleen voor de afdeling Financiën, maar ook voor alle andere betrokkenen, waaronder de 70 gemeentelijke bedrijven en diensten, zijn onderwerpen als investeringsselecties, financiële afwegingen, meerjarenplannen, begrotingen, analyses en prognoses alsmede instrumentontwikkeling voor het budgetbeheer erg actueel.

De reorganisatie brengt niet uitsluitend voor ervaren economen nieuwe uitdagingen met zich mee. Juist op dit moment kunnen pas afgestudeerde bedrijfs-economen bij de gemeente een afwisselende en interessante werkervaring opdoen, gekoppeld aan uiteenlopende carrièremogelijkheden. De mobiliteit is hoog en wordt mede gestimuleerd doordat de gemeente Amsterdam uitstekende opleidingsfaciliteiten biedt, die het niveau van het bedrijfsleven zeker evenaren.

Werken voor de stad stelt eisen aan je financieel-economische capaciteiten, maar doet bovendien een beroep op je sociale en bestuurlijke vaardigheden.

**ONZE BROCHURE
"WERKEN VOOR DE STAD"
LIGT VOOR JE KLAAR.**

Als je met je financieel economische opleiding een uitdaging ziet in de implementatie van marktgericht denken en handelen in de overheidssector, lees dan de brochure "Werken voor de Stad".

Je vindt 'm op de NOBAS-kamer (nr. 2162) en op de informatietafel tegenover de kamer van de onderwijsadministratie. Collega's van Cyriel Reestman op diverse posten plus burgemeester Van Thijn en wethouder De Grave vertellen daarin waarom Amsterdam niet alleen een stad is om van te houden, maar zeker ook een stad met een dynamische, uitdagende werkkring.

**SOMMIGE MENSEN HOUDEN NIET ALLEEN VAN AMSTERDAM.
ZE WERKEN ER OOK VOOR.**

**Wilt u ook accountant worden?
zie pag 18**

**Staat U ook altijd
in de verkeerde rij? Professor
van Dijk legt uit op pag 10**

**Joop Hartog schrijft
een opgetogen brief op pag 22**

REDACTIONEEL

Nu de nieuwe burelen van de Faculteit der Economische Wetenschappen & Econometrie langzaam volstromen met dozen vol papier en apparatuur, die de verhuizers aan de veelbezongen Jodenbree-straat 23 in enkele gevallen letterlijk weg moesten graaien (je moet een verhuizer vooral niets vragen op een maandagochtend: "WIJ bepalen het tijdstip waarop we de zaak leeghalen!") onder de vingers van argeloze, achtergebleven faculteitsmedewerkers, die enigszins moeite hebben met het ijtempo waarin 'troubleshooter' Maarten van Dijk het imago van de FEE naar historische hoogten stuwt -waarbij hij bijkans zichzelf voorbij vliegt-, en zo'n vierduizend FEE-bewoners verwonderd (of is het verbijsterd) hun intocht houden op Roeterseiland, dan dringt de vraag zich op hoe lang het nog mogelijk is vanaf de trottoirband ongestoord de glazen deuren van onze perpetuum draaiende entree te bereiken. Want ook U gaat op 25 maart stemmen voor een autovrije binnenstad waardoor de direct omliggende stadsdelen (waarin de FEE zich zojuist heeft verschanst) uiterst praktische, permanente parkeerplaatsen zullen worden voor het overvloedige blik dat de binnenstad niet in mag. Geniet U dus nog even van de ruime, gelijkvoerse en zonnige entree van de FEE.

Investeren in menselijk kapitaal	<i>Dr. H. Oosterbeek</i>	4
Het verplicht doctoraal	<i>X. van Uffelen</i>	7
Forum: milieu en ontwikkelingslanden	<i>Sander de Bruyn</i>	9
Wachten bij de bushalte	<i>Prof.dr. N.M. van Dijk</i>	10
"To cheat or not to cheat"	<i>Margreth Hoek</i>	12
Handelscontracten onzeker door NBW	<i>Liesbeth Heidstra</i>	16
Een autoluwe binnenstad	<i>Margreth Hoek</i>	17
Van econoom tot eigenwijze accountant	<i>Marian Vleerlaag</i>	18
Facts & Figures van een nieuwe prof		19
Assistent bij SEO	<i>M. Bennis</i>	21
En tweedejaars kunnen ook schrijven	<i>J. Hartog</i>	22
Prijsvraag		22
Sinterklaas en Kerstman; een tweedejaars-opstel		23
Schweinerei	<i>Jacco Kroon</i>	25
Kort maar Krachtig	<i>Frank Heemskerk</i>	25
Train Grand Vitesse	<i>Jacco Kroon</i>	27

Blad van de Faculteit der Economische Wetenschappen en Econometrie van de Universiteit van Amsterdam
Nummer 184 Maart 1992

Redactie:

Sander de Bruyn
Esther van Dijk
Andreas de Groot van Embden
Liesbeth Heidstra
Margreth Hoek
Dr. E. de Jong
Jacco Kroon
Marcel van Schagen
Hugo Strikker
Pieter Vink

Fotografie:

Kik Tunnissen - Marian Vleerlaag

Agenda:

Agendapunten moeten minstens 6 weken te voren bij Rostra worden aangemeld.

Adreswijzigingen:

Studentenadministratie
Nieuwe Doelenstraat 15
Duizendzoveel .. Amsterdam

Voor reacties, brieven en open sollicitaties is de redactie bereikbaar op:
Kamer 005 (E3) Roetersstraat 11
1018 WP Amsterdam
Telefoon : (020) 5254297

Ingezonden brieven, artikelen en studierapportages kunnen worden ingekort.

Voorpagina - foto Kik Tunnissen
Autovrij Amsterdam?

Oplage:

9x per jaar in een oplage van 5100 ex.

Advertenties:

Tarieven op aanvraag verkrijgbaar.
Opdrachten schriftelijk t.a.v. de penningmeester

Advertenties in dit nummer van:

Arthur Andersen
Gemeente Amsterdam
KPMG
Moret, Ernst & Young
PTT Nederland
Unilever
TRN Groep Nederland
VB Accountants

Zet- en drukwerk:

De Bussy Ellerman Harms B.V.

ISSN 0166 - 1485

In de jaren zestig werd door de Amerikaanse economen Schultz, Becker en Mincer een formele theorie opgesteld waarin de gedachte centraal staat dat het volgen van onderwijs te beschouwen is als het doen van een investering. Sindsdien behoort het begrip 'human capital' tot het jargon van economen. Bij niet-ingewijden wekt de term menselijk kapitaal wellicht weerstanden op. Mensen met machines vergelijken, dat kan toch niet. Het is jammer dat niet-economen zich door de gekozen term laten afschrikken en niet open staan voor de ermee aangeduide notie. Die notie namelijk biedt belangwekkende gezichtspunten over onderwerpen als scholingsbeslissingen en de inkomensverdeling naar personen. Daarnaast kan deze notie dienen als vertrekpunt bij de analyse van tal van verschijnselen die met onderwijs en inkomen samenhangen.

DE STANDAARDTHEORIE

Het volgen van een studie brengt kosten met zich mee, ondermeer in de vorm van collegegeld, de aanschaf van boeken en vooral in de vorm van gederfd inkomen. Na de studie wordt een opbrengst ontvangen in de vorm van een hoger inkomen. De reden van dat hogere inkomen is volgens de theorie, dat men door het volgen van onderwijs iets heeft geleerd waardoor men produktiever is geworden.

Inkomensvooruitzichten verschillen per universiteit

Deze simpele gedachte kan worden geformaliseerd in een theoretisch model dat uiteindelijk leidt tot twee vergelijkingen. De eerste vergelijking geeft de relatie weer tussen lonen als afhankelijke variabele en scholing en training als verklarende variabelen. De tweede relatie laat zien hoe het scholingsniveau bepaald wordt als functie van de verwachte inkomensstijging als gevolg van extra onderwijs. Er resulteren nu twee belangrijke voorspellingen:

- naarmate iemand meer opleiding heeft zal hij of zij een hoger inkomen verdienen; ook als rekening wordt gehouden met verschillen in aanleg en sociale achtergrond;
- naarmate het (relatieve) inkomensverschil met en zonder vervolgopleiding groter is, is de kans dat iemand de betreffende vervolgopleiding gaat volgen, ook groter.

Sinds de eerste theoretische formuleringen van de theorie is er een omvangrijke hoeveelheid empirisch onderzoek verricht waarin deze voorspellingen worden getoetst. Beschouwing van dit onderzoek leidt tot de conclusie dat beide voorspellingen worden bevestigd.

De formalisatie waarnaar ik verwijs geeft een

Investeren in mo

'Het overslaan van een klas leidt niet tot een hoger maar tot een lager inkomen bij een zelfde aantal effectieve jaren; iemand die een vierjarige opleiding in drie jaar afrondt wordt beloond alsof hij drie effectieve opleidingsjaren beschikbaar heeft.' Dit zijn slechts enkele van de bevindingen waarop Hessel Oosterbeek onlangs cum laude is gepromoveerd. Voor Rostra zette hij verschillende aspecten van zijn proefschrift nog eens op een rij. Een troostrijk betoog voor diegenen onder ons die wat langer van het studentenleven willen genieten.

zeer gestileerde weergave van een veel complexere werkelijkheid. Tal van verschijnselen uit de werkelijkheid worden in eerste aanleg buiten beschouwing gelaten. Dat wil niet zeggen dat deze verschijnselen niet in het model kunnen worden ingepast. Het blijkt zelfs dat dat vaak tamelijk eenvoudig kan, en op die wijze kunnen inzichten over de betreffende verschijnselen worden verkregen. In mijn proefschrift heb ik variaties op dit thema verzameld. Op enkele daarvan ga ik hieronder in.

HET STANDAARDMODEL IN NEDERLAND

De eerste analyse die is verricht wijkt echter in geen enkel opzicht af van wat door het standaardmodel wordt gesuggereerd. Integendeel, ik heb daarin geprobeerd vast te stellen in hoeverre het standaardmodel op de situatie in Nederland past. Opmerkelijk genoeg was dat tot nu toe nog niet gedaan. Het gaat dan dus om een analyse van de samenhangen tussen inkomen en onderwijs en de invloed van aanleg en sociale achtergrond daarop. De meest in het oog springende uitkomsten zijn:

- Gegeven dat iemand een diploma heeft dat recht geeft om aan hoger onderwijs deel te nemen, wordt de beslissing om dat ook daadwerkelijk te doen, in Nederland nauwelijks beïnvloed door sociale achtergrondkenmerken zoals de opleiding van de vader, het beroep van de vader of het aantal broers en/of zusters. Variabelen die zijn gerelateerd aan aanleg en de verwachte inkomensstijging zijn wel van belang bij de deelname-beslissing.

Zitten blijven blijkt geen invloed op het inkomen te hebben

De keuze ten aanzien van het aantal jaren te volgen onderwijs na de lagere school, wordt daarentegen wel beïnvloed door opleiding van de ouders en het beroep van de vader. Deze bevindingen wijzen erop dat de invloed

van sociale achtergrond voor de schoolloopbaan zich vooral laat gelden op de lagere onderwijsniveaus, of in de eerste stadia van de schoolloopbaan. Kinderen uit lagere sociale milieus worden zodra zij zich hebben gekwalificeerd voor hoger onderwijs, niet meer gehinderd door hun afkomst. De relevante beleidsconclusie die op basis van dit resultaat kan worden getrokken is dat compensatie-programma's ten bate van achterstandsgroepen zich vooral moeten toespitsen op de eerste fasen van het onderwijs.

SCREENING

De 'screening'-hypothese geeft een alternatieve verklaring voor het positieve verband tussen onderwijs en inkomen; onderwijs verhoogt niet de produktiviteit, maar onthult slechts de reeds aanwezige produktieve vaardigheden. Het lijkt in overeenstemming met het idee van de 'screening'-theorie dat: (i) snellere voltooiing van een opleiding meer vaardigheden aangeeft en derhalve tot een hoger inkomen leidt, en (ii) dat scholingsjaren die niet met een diploma worden bekroond, geen invloed op het inkomen hebben. De 'human capital' theorie daarentegen voorspelt (i) dat uitval-jaren wel positief op het inkomen inwerken; er wordt gedurende die jaren immers iets geleerd, en (ii) dat het sneller voltooiën van een opleiding, er niet toe zal leiden dat hetgeen is geleerd beter wordt beheerst, eerder slechter en dus ook niet tot een hoger loon zal leiden (voor tragere voltooiing geldt het tegengestelde).

Om deze hypothesen te toetsen wordt het werkelijk aantal jaren dat iemand naar school is geweest, in vijf componenten gesplitst: effectieve jaren, jaren zittenblijven, jaren overslaan, uitvaljaren en jaren die zijn besteed aan het afleggen van een inefficiënte route door het onderwijsstelsel (bij voorbeeld: via mavo en havo naar vwo). Uitgaande van deze splitsing kunnen de voorspellingen die beide theorieën opleveren over de invloed die de verschillende componenten op het inkomen zullen hebben, worden getoetst.

Alle resultaten zijn in overeenstemming met de 'human capital'-theorie en in tegenspraak met de

nselijk kapitaal

Dr. H. Oosterbeek

'screening' hypothese. Zo vinden we dat het overslaan van een klas niet leidt tot een hoger maar tot een lager inkomen bij eenzelfde aantal effectieve jaren; iemand die een vierjarige opleiding in drie jaar voltooit, wordt beloond alsof hij drie effectieve jaren beschikbaar heeft. Zitten-blijven blijkt geen invloed op het inkomen te hebben, terwijl dit volgens de 'screening' theorie als een negatief signaal zou moeten worden aangemerkt. Verder vinden we dat scholingsjaren die niet met een diploma worden bekroond

nen zijn op de financiële middelen die aan de instellingen ter beschikking worden gesteld. Of de keuze van een instelling afhangt van het inkomensvoorzicht, is van belang voor een mogelijk differentiatie van collegegelden. Instellingen die een hoger collegegeld heffen, kunnen daardoor de kwaliteit van hun programma verhogen en daarmee op termijn de inkomensvoorzichten van hun studenten verbeteren. Als deze vooruitzichten echter geen invloed hebben op de instellingskeuze, dan is zo'n beleid gedoemd te mislukken. Studenten zullen dan immers niet bereid zijn meer collegegeld te betalen in ruil voor betere inkomensvoorzichten.

het kiezen van een instelling. Ruwweg worden VU en KUB gekozen wegens de juiste geloofsrichting, de EUR wegens de goede reputatie van de faculteit en RUG en UvA vanwege de aantrekkelijkheid van de bijbehorende universiteitssteden. Geld speelt bij de keuze geen rol.

OVERSCHOLING

Sinds het begin van de jaren zeventig is er in de Verenigde Staten veel aandacht voor het verschijnsel van zogenoemde overscholing. Steeds meer mensen volgen steeds langer onderwijs, en de structuur van de beschikbare banen zou zich niet in hetzelfde tempo hebben aangepast. Het resultaat is dan dat mensen de genoten opleiding niet, of niet volledig, kunnen benutten, en dat kan worden aangemerkt als een ondoelmatigheid. In het proefschrift is dit vraagstuk voor Nederland geanalyseerd. Inderdaad blijkt uit een

vergelijking van opleidings- en banenstructuur in verschillende jaren dat steeds meer mensen overschoold zijn. Dit feit op zichzelf impliceert volgens ons echter nog geen ondoelmattige situatie. Daar is meer voor nodig, namelijk dat de overschoolde jaren geen of een erg laag rendement opleveren. Om dat te onderzoeken hebben we de bij individuen beschikbare hoeveelheid opleiding wederom in verschillende componenten uiteengelegd; ten eerste de hoeveelheid die vereist is voor de baan die de persoon in kwestie bezet, en ten tweede het verschil tussen de beschikbare en vereiste opleiding. Indien dat verschil positief is betreft het overschoolde jaren, anders onderschoolde. Ver-

volgens is nagegaan hoe vereiste, overschoolde en onderschoolde jaren samenhangen met het loon.

Het blijkt dat ook overschoolde jaren een behoorlijk rendement opleveren; overscholing is niet inefficiënt. Ik hoop dat deze samenvatting van mijn proefschrift de lezer ervan heeft overtuigd dat de notie van onderwijs als investeringsgoed, een zinnig vertrekpunt is om empirische analyses over de relatie tussen inkomen en onderwijs op te zetten.

Dr. H. Oosterbeek is verbonden aan de vakgroep micro-economie. Exemplaren van het proefschrift kunnen, zolang de voorraad strekt, bij de auteur worden aangevraagd.

Oosterbeek straalt, gepromoveerd cum laude!

wel een positief rendement opleveren.

Het idee dat mensen zich bij onderwijskeuzen laten leiden door de voordelen die ze daarvan verwachten, beperkt zich niet noodzakelijk tot de keuze van het onderwijsniveau. Ook de keuze voor een bepaalde instelling kan daarop zijn gebaseerd. Verdere uitwerking van dit idee leidt tot de onderzoeksvragen: (i) of inkomensvoorzichten afhangen van de instelling die wordt gekozen, en als dat het geval is (ii) of deze vooruitzichten van invloed zijn op de keuze voor een bepaalde instelling. Beide vragen zijn relevant voor de financiering van het hoger onderwijs.

Verschillende loonvoorzichten kunnen een aanwijzing geven over kwaliteitsverschillen tussen instellingen, en dat zou bij toepassing van het idee van 'output'-financiering van invloed kun-

Voor de empirische analyse is gebruik gemaakt van een gegevensbestand van afgestudeerde economen. Alle respondenten in de steekproef hebben aan één van de vijf Nederlandse economische faculteiten (UvA, VU, KUB, RUG en EUR) hun doctoraaldiploma behaald. De resultaten leiden tot de volgende conclusies:

- Voor elke respondent kan het verwachte loonverschil tussen twee faculteiten worden berekend. Uit deze berekeningen blijkt dat van de 10 paarsgewijze vergelijkingen die met 5 instellingen kunnen worden gedaan, er 5 aangeven dat de verwachte lonen inderdaad verschillen.

- In de keuze-vergelijking vinden we dat de afgestudeerden van verschillende faculteiten variëren in sociale achtergrond, geslacht en vooral naar de motieven die ze belangrijk achten bij

EEN ECONOOM DIE WIL WETEN HOE DE WERELD ACHTER DE CIJFERS IN ELKAAR ZIT, GAAT OP ONDERZOEK UIT BIJ VB ACCOUNTANTS.

De accountants van VB zijn intensief betrokken bij het werkveld van hun cliënten, bij de wereld achter de cijfers. Ze krijgen te maken met de complexe vraagstukken waarmee de overheid en de non-profitsector worden geconfronteerd. De accountants van VB verdiepen zich in financieringsproblemen, begrotingstekorten, herverdeling van geldstromen en in kwesties als stadsvernieuwing, milieuzorg, privatisering en fusies.

de aandacht voor persoonlijke ontplooiing en de open relaties met collega's en cliënten.

Carrière-planning. *Je start je loopbaan bij een organisatie die innovatie hoog in haar vaandel voert. Natuurlijk investeert VB in zijn medewerkers. VB kent een uitgebreid intern opleidingsprogramma, een loopbaanplan voor economen en een management development-programma voor pas*

De wereld van VB. VB is met ruim 1.300 medewerkers en 30 vestigingen één van de grote accountantskantoren van het land. Een eigentijdse organisatie met een veelzijdig dienstenpakket en een eigen visie op dienstverlening.

VB werkt voornamelijk voor organisaties als gemeenten, ministeries, nutsbedrijven, ziekenhuizen en theaters. Een dynamische wereld waarin naast economische ook sociale en politieke afwegingen een belangrijke rol spelen. In de cultuur van VB ligt dan ook een sterk accent op maatschappelijke betrokkenheid. Dat is te merken aan de sfeer in het bedrijf, de manier waarop wij georganiseerd zijn,

afgestudeerde registeraccountants. Het loopbaanplan is erop gericht dat startende economen zo snel mogelijk als zelfstandig werkende accountants functioneren. In ongeveer drie jaar tijd groei je door naar de functie van controleleider. VB biedt je bovendien een prima salaris, ruime loopbaanmogelijkheden en uitstekende andere voorzieningen, die meegroeien met jouw ontwikkeling.

Informatie en sollicitatie. Wil je meer weten over VB of wil je solliciteren? Schrijf dan een brief naar VB Accountants, Afd. personeel en organisatie, Postbus 19331, 2500 CH 's-Gravenhage of bel: 070-3738388.

VB Accountants
Advies
Belastingadviseurs

WERKEN BIJ VB IS INVESTEREN IN JEZELF.

Het nieuwe doctoraal

X. van Uffelen

De studenten die in september 1991 begonnen zijn met hun propedeuse economie of econometrie en actuariaat wisten op dat moment niet hoe het doctoraal er uit zou zien. Aan deze vervelende situatie komt zo langzamerhand een einde, nu er een eenduidig voorstel over de invulling van het doctoraalprogramma op tafel ligt. Hieronder volgt in grote lijnen het doctoraalprogramma zoals die er het komende jaar uit gaat zien. De details worden achterwege gehouden, aangezien de faculteitsraad hierover nog niets besloten heeft en er op sommige punten nog wat oneffenheden weggewerkt moeten worden.

Doctoraalverplichtingen Actuarial&Econometrie

Voor alle pakketten:

- * Operationele research 1 (7 pnt).
- * Econometrie 1 (7 pnt).
- * Wiskundige economie (7 pnt).
- * Statistiek 2 (7 pnt).
- * Numerica (7 pnt).
- * Scriptie of Afstudeeropdracht (14 pnt).

Actuariële wetenschappen:

- * 42 punten AC vakken.
- * 7 punten aan WI vakken.
- * 7 pnt aan WI, AC, ET, WE of BS vakken.
- * 7 punten aan AC, ET, WE, of BS vakken.

Econometrie:

- * Wiskunde 3 (7 pnt).
- * 21 punten aan ET of WE vakken.
- * 7 punten aan ET, WE of BS vakken.
- * 14 punten aan EC vakken.
- * 14 punten aan WI vakken.

Operationele research en management:

- * Wiskunde 3 (7 pnt).
- * Operationele research 2, 3 en capita (21 pnt).
- * 7 punten aan ET, BS, of WE vakken.
- * 14 punten aan EC vakken.
- * 14 punten aan WI vakken.

Statistiek: nog nader uit te werken.

Lijst met afkortingen:

AC : Actuarial, ET : Econometrie, WE : Wiskundige economie, BS : Besliskunde/ Operationele research, WI : Wiskunde en Informatica.

De verandering van de doctoraalstructuren valt binnen de totale herziening van de opleidingen zoals die op dit moment plaatsvindt. Het afgelopen jaar zijn de propedeuseprogramma's al gewijzigd. Dit jaar zijn de doctoraalprogramma's aan de beurt. Het doel van de herziening is het scheppen van helderheid en eenvoud. Daarvoor worden er verschillende afstudeerpakketten in het leven geroepen. Dit zijn afgewogen pakketten met een aantal duidelijke eindtermen. Bovendien bestaan er significante verschillen tussen de pakketten.

In de faculteitsraad van 21 januari 1991 is besloten om bij economie 5 pakketten te creëren, te weten Algemene economie, Bedrijfseconomie, Ruimtelijke economie, Fiscale economie en de vrije richting Economie (zie schema). Bij econometrie en actuariaat zal waarschijnlijk uit 4 pakketten gekozen kunnen worden, te weten Actuariële wetenschappen, Econometrie, Operationele research en management, en Statistiek. Als student behoort je één van de pakketten te kiezen. Elk pakket heeft een aantal verplichte onderdelen die gedaan moeten worden wil je binnen een pakket vallen. Daarnaast zijn er een aantal onderdelen die iedereen moet doen ongeacht het pakket. In de schema's staan de diverse onderdelen beschreven.

NIEUWE VAKKEN

De vraag bij dit alles is of de verandering wel nodig is. Daar kan ik volmondig ja op antwoorden. De nieuwe structuur is veel overzichtelijker en schept voor de studenten meer duidelijkheid. Daarnaast zijn er aantal nieuwe onderdelen zoals wetenschapsleer en vaardigheden, aan de basisopleiding (propedeuse en verplicht doctoraal) toegevoegd, die de opleiding sterk verbeteren. Verder worden alle oude (keuze)vakken nog eens op inhoud doorgelicht en zo mogelijk veranderd. Ook worden er nieuwe vakken gecreëerd omdat bepaalde onderwerpen bij geen enkel vak duidelijk naar voren komen. Zo worden op dit moment

vakken ontwikkeld als "Leer der accountantscontrole", "International business" en "Economische besluitvorming". De invoering van het nieuwe doctoraal wordt tevens aangegrepen om de onderwijs- en tentamenvormen aan te passen. Kortom het nieuwe doctoraal schept een duidelijkere en betere structuur en er vinden positieve neveneffecten plaats.

Xander van Uffelen is namens de Afd. faculteitsraadslid

R

Doctoraalverplichtingen Economie

Voor alle pakketten:

- * Vaardigheden (4 pnt).
- * Kwantitatieve methoden (3 pnt).
- * Algemene economie (7 pnt).
- * Leeronderzoek/werkstuk (7 pnt).
- * Scriptie/afstudeeropdracht (7 pnt).
- * 91 pnt aan keuze- en specialisatievakken
- * Twee specialisatie-/combinatievakken (28 pnt).

Algemene Economie:

- * 56 punten aan Algemeen-economische vakken (AE), waarbij Macro economie, Micro economie en een combinatievak Geschiedenis economisch denken / Economische geschiedenis verplicht zijn.
- * 7 punten aan Bedrijfseconomische vakken (BE).
- * 7 punten aan Overige of Niet economische vakken (OE/NE).
- * 14 punten specialisatievak AE.

Bedrijfseconomie:

- * 56 punten aan BE vakken.
- * 7 punten aan AE vakken.
- * 7 punten aan OE/NE vakken.
- * 28 pnt. aan specialisatievakken BE.

Ruimtelijke Economie:

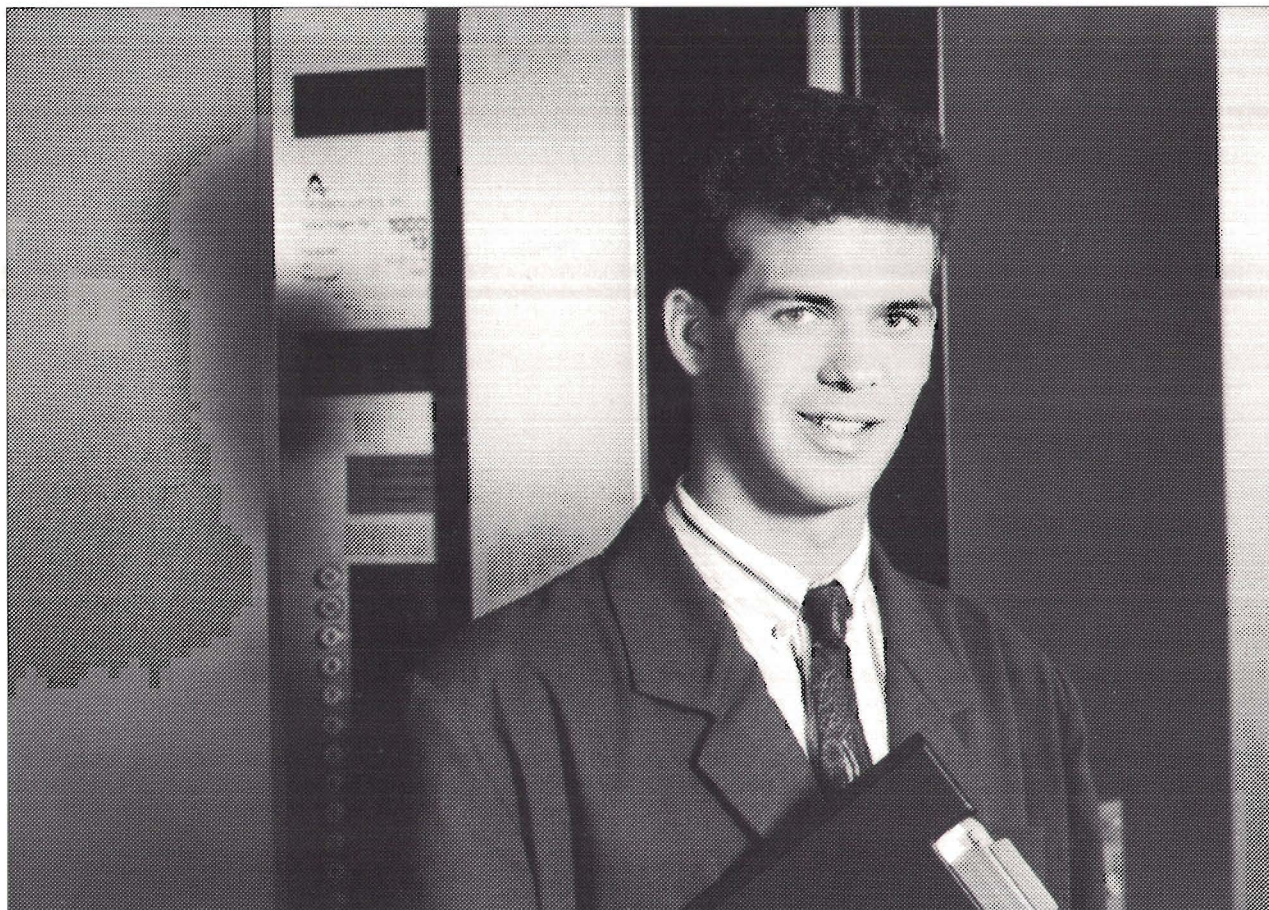
- * 56 punten aan Ruimtelijk-economische vakken (RE).
- * 7 punten aan AE vakken.
- * 7 punten Externe organisatie.
- * 14 pnt. aan specialisatievak RE.

Fiscale Economie: nog nader uit te werken.

Economie:

- * 7 punten AE vakken.
- * 7 punten BE vakken.
- * 7 punten RE/OE/NE vakken.

Een bedrijfseconoom combineert werk en studie bij de TRN Groep.

Vanuit 55 vestigingen en met behulp van 3.000 mensen levert de TRN Groep haar complete financieel-zakelijke dienstverlening. Pragmatisch, ondernemend en geïnspireerd. In mondiaal verband is de TRN Groep aangesloten bij DRT International, een van de grotere organisaties voor financieel-zakelijke adviezen ter wereld. De TRN Groep is een samenwerkingsverband van vier maatschappen: TRN Nederlandse Accountants Maatschap de Tombe (register-accountants), TRN Begheyn & Sneepe Melse (belastingadviseurs), TRN Van der Laan & Siebesma (accountants-administratieconsulenten) en TRN Volder & Vis (organisatie-adviseurs).

"Na mijn studie ben ik meteen doorggegaan met de postdoctorale accountancy-opleiding. Dat kost me minstens twee à drie jaar. Maar nu ik bij de TRN Groep werk, tellen die jaren mee als werkervaring. Zo werk ik niet alleen gericht maar vooral ook efficiënt aan mijn carrière."

ECONOMEN m/v

Peter (25), afgestudeerd econoom, is hard bezig met zijn opleiding voor Registeraccountant. Om als RA voor benoeming tot medewerker in aanmerking te komen heeft hij minimaal vier jaar werkervaring nodig. En die doet hij nu tijdens zijn studie op. Ook bij de TRN Groep vormen opleiding en vakbekwaamheid de basis voor een

gezonde carrière. Maar sociale, commerciële en managementvaardigheden vormen met een gezonde portie ondernemingszin minstens zo belangrijke componenten. Wie vanuit die positie wil bouwen aan zijn toekomst, is bij de TRN Groep op zijn plaats.

Ben je in het bezit van je doctoraal Bedrijfseconomie of hoop je het binnen een jaar te halen, neem dan contact op met TRN Nederlandse Accountants Maatschap de Tombe, Postbus 75121, 1070 AC Amsterdam, ter attentie van mevrouw mr. B.G. Tanis. Voor meer informatie kun je haar ook bellen: 020-73.30.12.

TRN Groep

ONDERNEMEND IN ZAKEN.

Organiseer een forum over de Miljoenennota, en je kan -door de opkomst van vier vereenzaamde studenten- toe met een bescheiden bezemkast. Organiseer een forum over milieubeleid en ontwikkelingssamenwerking en je hebt aan de grootste zaal van de U.v.A. nauwelijks genoeg. Belangstelling te over dus in zaal A van het Roeterseilandcomplex; ruim driehonderd studenten en andere geïnteresseerden die hun vrije maandagavond opofferden voor een discussie tussen politici, milieubeweging en het bedrijfsleven. Milieu én ontwikkelingssamenwerking bleek al snel milieu óf ontwikkelingssamenwerking.

Sander de Bruyn

Het forum eindigde toch nog met een kwinkslag. Het was ver over tien en de portier had al enkele malen kenbaar gemaakt naar huis, bed en vrouw te willen gaan. Toen daarop niet naar behoren werd gereageerd, deed hij het licht in de zaal uit. Een ferme bijdrage aan de energiebesparing, die het forum over milieubeleid en ontwikkelingssamenwerking in duisternis deed eindigen. De heer Muntingh (PvdA) had het aan het begin van de avond eigenlijk al voorspeld: "Hoe moeten we de problemen van de ontwikkelingslanden hier nu vanavond eventjes oplossen? Ik weet het niet hoor. Ik zit al twaalf jaar voor de PvdA in het Europarlement, maar ik wordt er steeds triester van."

CHINEES

Het onderwerp is op zich zo interessant. Het verslechterende milieu en de armoede in de Derde Wereld worden tot de grootste maatschappelijke problemen van deze tijd gerekend. De Verenigde Naties organiseren komende zomer de eerste wereldwijde conferentie over de milieu en ontwikkelingssamenwerking (de UNCED). Op deze conferentie zullen afspraken gemaakt

moeten worden over het milieu in relatie met de ontwikkelingsproblematiek. De verwachting is dat juist de tegenstelling tussen de arme en rijke landen, de zogenaamde Noord-Zuid tegenstelling, een succes in de weg zal staan. De arme landen hebben veel meer baat bij economische ontwikkeling, ook als die ten koste van het milieu gaat. Rechtvaardigheidsvraagstukken zijn dan ook een essentieel kenmerk van de discussie. Mag Brazilië niet het gehele Amazone-oerwoud kappen, terwijl Europa in de vorige eeuwen wel al zijn bossen heeft gekapt? Heeft niet iedere Chinees, net als wij, recht op een auto, TV, badkuip, en overvloedig voedsel in wegwerpverpakkingen? Moeten de elektriciteitscentrales in Oost-Europa worden aangepast aan de normen die in het Westen gelden?

Al deze zaken waren vroeger niet aan de orde, maar de afgelopen twintig jaar is men tot het besef gekomen dat de aarde zelf -het milieu- een begrenzing vormt aan de welvaart van haar inwoners. Het energieverbruik per inwoner in de Verenigde Staten is bijvoorbeeld tachtig maal zo hoog dan in India. Zou India per inwoner dezelfde hoeveelheid energie en grondstoffen verbruiken

dan de VS, dan zou dat desastreuze gevolgen hebben voor het broeikaseffect, de ozonlaag, en de waterverspilling.

KLASSIEKE ONTWIKKELINGSMODEL

Op één punt waren alle forumsprekers het met elkaar eens: de Westerse landen moeten de ontwikkelingslanden niet opdringen hoe zij zich moeten ontwikkelen. Het Westen heeft tot nu toe teveel de neiging om het klassieke ontwikkelingsmodel, gericht op economische groei, aan de ontwikkelingslanden op te dringen. Dit is onjuist

In Taiwan is er sprake van perverse economische groei

volgens de heer W. Wiertsema, vertegenwoordiger van de internationale milieugroepering Both Ends. Het is de ervaring van de heer Wiertsema, die veel contact heeft met milieugroeperingen in

de Derde Wereld, dat de mensen daar helemaal niet zo happig zijn op economische groei. Economische groei die ten koste gaat van het milieu is eigenlijk een kwaad op zich. De politicus Muntingh durft dan ook de stelling aan dat economische groei pervers is. De rijke landen zouden een absoluut moratorium op economische groei moeten plaatsen om de degradatie van het milieu tegen te gaan. Daarmee zouden wij de Derde Wereldlanden de ecologische ruimte kunnen bieden om zich economisch te ontwikkelen. Die economische ontwikkeling in de Derde Wereld zal volgens Muntingh op korte termijn schade berokkenen aan het milieu, "maar wat wil je, wij hebben onze ontwikkeling ook over de rug van het milieu gehaald." De ontwik-

ontwikkelingssamenwerking

Forum: milieu of

kelingslanden hebben hierbij het voordeel dat zij over de kennis beschikken welke activiteiten schadelijk zijn voor het milieu, kennis die wij via schade en schande hebben verkregen.

POLITIEKE VRIJHEDEN

Willen de ontwikkelingslanden gebruik kunnen maken van de kennis die de rijkere landen hebben ontwikkeld op milieugebied, dan zou deze kennis echter wel tegen geringe kosten ter beschikking moeten worden gesteld. Tot nu toe blijkt dat de diffusie van technologische kennis in

tingh (PvdA) dat zodra je als politiek kaders wil scheppen, het bedrijfsleven al het mogelijke doet om die kaders te voorkomen. Dat zie je bij de energieheffingen, die door de commissie Wolfson zijn gepropageerd. Het bedrijfsleven roept onmiddellijk: "Dat kan niet, want wij beconcurreren elkaar." De heer Muntingh signaleert bij het bedrijfsleven een algehele normvervaging. Het bedrijfsleven moet bij toenemende milieunormen niet naar de Derde Wereldlanden verhuizen en daar andere normen hanteren. Dat is het uit de weg gaan van de eigen maatschappelijke verant-

W. Wiertsema van de milieugroepering *Both Ends*

Foto: Kik Tunnissen

ontwikkelingslanden niet echt op gang komt. Het bedrijfsleven is volgens Wiertsema onvoldoende bereid om in de Derde Wereld te investeren. De know-how wordt afgeschermd met patenten. Met name op het milieugebied is dit onwenselijk. In de landen waar wel wordt geïnvesteerd, zoals Taiwan, HongKong, Maleisië en Singapore, is er volgens Wiertsema duidelijk sprake van perverse economische groei. De politieke vrijheden zijn er minimaal, er is zeer grote sociale ongelijkheid en het milieu wordt uitgeput. De heer W. Ludwig, werkzaam bij een internationale baggermaatschappij en op het forum sprekend namens het bedrijfsleven, merkt terecht op dat het ontbreken van politieke vrijheden natuurlijk niet de schuld van het bedrijfsleven is. Het bedrijfsleven heeft volgens hem juist behoefte aan stabiele en duurzame kaders. Deze kaders moet de politiek leveren, en als de politiek die niet kan leveren, dan is dat een falen van de politiek, en niet de verantwoordelijkheid van het bedrijfsleven. Deze opmerking schiet tenminste één vertegenwoordiger van de politiek in het verkeerde keelgat. Het is de ervaring van Mun-

woordelijkheid.

Opvallend aan het forum was het feit dat er volledig voorbij werd gegaan aan enkele voor de hand liggende onderwerpen. Zo kwam de verhouding tussen het milieu en de schuldpolitiek van het IMF niet aan bod. En de prangende vraag of milieu voor economische ontwikkeling gaat, bleef onbeantwoord. De sprekers waren het er over eens dat de ontwikkelingslanden dit zelf maar moeten beslissen, "wij kunnen daar niets over zeggen." Het gevolg was natuurlijk een nietszeggende discussie die gekenmerkt werd door retrospectieve beschouwingen. Nadat een spreker al drakerig had opgemerkt dat de betrokkenheid met het milieu in de Derde Wereld eigenlijk een frustratie over ons eigen milieuvuilende verleden is, was de algemene consensus dat milieumaatregelen bij 'ons' de beste ecologische ontwikkelingshulp is voor 'hen' is. 'Verbeter de wereld, begin bij jezelf' luidde de weinig schokkende, maar niettemin ware boodschap.

R

Wachte

Prof. dr. N.M. van Dijk

Ongetwijfeld kent u het ook: dat wachten in een rij voor één van de kassa's in de supermarkt, één van de loketten op het postkantoor of bank, één van de incheck-baliëns op het vliegveld of, helaas in sterk toenemende mate, in één van de rijen van een file, om slechts enkele van de vele wachtsituaties te noemen waarmee een ieder dagelijks geconfronteerd kan worden. Hieronder volgt uitleg over het feit dat u meestal ook nog in de verkeerde rij blijkt te staan.

Moge het wachten op zichzelf al tot irritatie leiden, het adrenalinegehalte zal gewoonlijk explosief stijgen als men tegelijkertijd waarneemt dat een rij naast u sneller gaat. En dan nog maar niet te spreken over die keer dat u daarbij van rij veranderde om vervolgens tot uw grote ergernis de rij die u zojuist verlaten had, weer sneller te zien gaan.

Is deze irritatie slechts een uiting van het ongeduld passende bij onze jachtige maatschappij? Of, bent u inderdaad de pechvogel die blijkbaar meer tijd moet verdoen in tragere rijen? Helaas, het antwoord op deze laatste vraag is simpelweg: ja!

Dit zal op u in eerste instantie niet alleen als onrechtvaardig maar ook als ongeloofwaardig overkomen. Immers, we kunnen toch niet allen tot de categorie pechvogels behoren die altijd de verkeerde rij kiezen?

WACHTTIJDPARADOX

Om enig licht in dit frequent psychisch dilemma te scheppen, is het instructief eerst een simpeler maar sterk verwante situatie te analyseren. Dit betreft een probleem dat onder wetenschappers op het gebied van kansberekening ook wel bekend staat onder de wachttijd-, inspectie-of-gloeilampparadox.

Stelt u zich voor dat bij een bushalte gemiddeld 3 bussen per uur arriveren, met gemiddelde tussenaankomsttijden van 20 minuten. (Het woord gemiddeld moet hier geïnterpreteerd worden als gezien en uitgemiddeld over een zeer lange periode.)

Het busrooster is u niet bekend en op een goede of, zoals hieronder zal blijken, slechte dag arriveert u bij de halte, dus ten opzichte van het busschema op een willekeurig moment. Hoe lang verwacht u te moeten wachten op een bus? (Hierbij kan men het woord 'verwachten' als volgt opvatten: stel dat dit experiment een zeer groot aantal keren en onafhankelijk van elkaar wordt uitgevoerd, bijvoorbeeld door een en dezelfde persoon op verschillende dagen of door

n bij de bushalte

Uiteindelijk bleek de UvA toch gezelliger dan de VU. Daarom stapte Prof.dr. N.M. van Dijk over naar onze faculteit en hebben wij een nieuwe hoogleraar in ons midden! Hij is erg blij met zijn nieuwe blauwe kamer en verkreeg daar de inspiratie voor het volgende stuk waarmee hij zich bij u wil introduceren. Voor meer intieme details verwijzen wij u naar de Facts & Figures op pagina 19.

een groot aantal personen op een en dezelfde dag. De verwachte wachttijd komt dan min of meer overeen met de gemiddelde wachttijd uitgemiddeld over dit grote aantal herhalingen of personen.)

Het eerste direct voor de hand liggende antwoord zal zijn: 10 minuten.

Immers de tussenaankomsttijd van 2 opeenvolgende bussen is gemiddeld 20 minuten en als gevolg van het willekeurige moment van aan-

klaarblijkelijk de bussen enige vertraging hadden opgelopen op hun schema. Onzin! U was simpelweg onvermijdelijk slachtoffer van de inspectieparadox.

Alleen wanneer nadere gegevens omtrent de mate en vorm van deze onzekerheid beschikbaar zijn, kan uw antwoord gepreciseerd worden. In theorie zou het correcte antwoord op de verwachte wachttijd zelfs elk getal groter dan 10 minuten kunnen zijn, bijvoorbeeld 12 uur en 13 minuten om maar eens wat te noemen. (Dus: zorg dat u altijd een slaapzak bij u heeft.) Laten we aan de hand van een extreem puur pathologisch geval illustreren hoe dit kan optreden.

Veronderstel dat in 5 op de 6 gevallen direct na een busaankomst de volgende bus na precies 4 minuten arriveert, maar dat in 1 op de 6 gevallen deze tijd 100 minuten bedraagt, waarbij deze uitschieter bij een willekeurige tussenaankomst kan plaatsvinden. Met andere woorden, alsof na elke busaankomst met een dobbelsteen geworpen wordt om de volgende tussenaankomsttijd te loten. Bij een aantal ogen van 5 of minder wordt dit 4 minuten, maar bij een aantal ogen van 6: 100 minuten. De gemiddelde tussenaankomsttijd bedraagt dan nog steeds:

$$[5/6 \times 4 + 1/6 \times 100] = 120/6 = 20 \text{ minuten}$$

Maar als mogelijke realisatie, dat wil zeggen alsof werpend met de dobbelsteen, zou men bijvoorbeeld de volgende serie van tussenaankomsttijden te zien kunnen krijgen voor 12 achtereenvolgende bussen.

4|4|4| 100 |4|4|4|4|4|4| 100 |4

Hierbij is puur suggestief de verhouding 5:1 aangehouden, aangezien dit de verhouding op lange termijn zal zijn. Het nu op een willekeurig moment arriveren bij de bushalte komt op hetzelfde neer als het geblinddoekt werpen van een pijltje ergens op deze serie, of, na het oprollen van de serie als een cirkel, als het tot stilstand komen van een rad van avontuur op een van de getallen 1-240.

Het daarbij treffen van een kort (4 min.) dan wel lang (100 min.) interval zal ten duidelijkste optreden naar evenredigheid van de lengte van deze

intervallen, dus, in dit voorbeeld, met kans:

$$(10 \times 4)/240 = 1/6 \text{ een interval van 4 minuten}$$

$$(2 \times 100)/240 = 5/6 \text{ een interval van 100 minuten}$$

Uiteraard zal binnen zo'n interval, kort of lang, het trefpunt volledig willekeurig ofwel "at random" zijn. Aldus komen we tot de volgende berekening voor de 'verwachte' wachttijd in deze suggestieve maar voor de langere termijn representatieve realisatie:

Met kans 1/6 een verwachte wachttijd van 2 minuten: $1/6 \times 2$

Met kans 5/6 een verwachte wachttijd van 50 minuten: $5/6 \times 50$

Verwachte wachttijd = $(1/6 \times 2 + 5/6 \times 50) = 42$ minuten

(De constructie van een voorbeeld met als de eerdergenoemde verwachte wachttijd 12 uur en 13 minuten wordt aan de lezer zelf overgelaten.) Terugkerend naar ons oorspronkelijke supermarktprobleem is de analogie met dit busprobleem te vinden in het feit dat u inderdaad meer tijd verdoet in langzamere dan snellere rijen en wel: naar evenredigheid van het langzamer zijn. U zal dus niet vaker in langzamere dan snellere rijen staan, althans aannemende dat u inderdaad niet tot de categorie pechvogels behoort, maar wel dit gauw als zodanig ervaren omdat u er meer tijd in doorbrengt.

PRAKTISCHE SITUATIES

Overigens spelen bij het wachten in de supermarkt uiteraard ook andere factoren een rol, zoals het vlug observeren van de snelheid van de kassières dan wel de gevuldheid van de wagentjes voor u, die hier voor het gemak buiten beschouwing zijn gelaten. Zowel het supermarkt- als het busprobleem zouden derhalve als uitsluitend van theoretisch en niet van enig praktisch belang opgevat kunnen worden. Helaas, niets is minder waar.

Wezenlijk hetzelfde verschijnsel komt in tal van praktische situaties voor, zij het veelal verweven en niet direct herkenbaar. Bijvoorbeeld, in een productie-omgeving (logistiek) moet men dikwijls plannen op basis van levertijden waarvan de duur aan enige onzekerheid onderhevig is, als gevolg waarvan het bovenstaande verschijnsel tot 'langere ervaren levertijden' kan leiden dan redelijkerwijs op basis van gemiddelde levertijden verondersteld mocht worden.

Ten aanzien van het supermarkt- en bussendilemma rest dus een simpel doch wetenschappelijk gefundeerd advies: erger u niet!

Prof. dr. N.M. van Dijk is verbonden aan de vakgroep Actuariat en Econometrie.

R

komst zal u even aannemelijk bijvoorbeeld kort na als kort voor een busaankomst bij de halte arriveren. Dit antwoord echter zal alleen dan met uw werkelijke ervaring overeenkomen als de bussen volgens een exact nauwkeurig schema arriveren op 100% vaste tijdstippen, bijvoorbeeld om 00-20-40.

Zodra echter ook maar in enige mate sprake is van mogelijke kleine fluctuaties of spreiding, of beter gezegd onzekerheid in de tussenaankomsttijden, hoe gering dit ook moge zijn, bijvoorbeeld zoals uiterst realistisch een enkele keer om 01 of 18 of 22, dan zal het correcte antwoord in ieder geval moeten zijn: méér dan 10 minuten.

En inderdaad, heeft u bij eigen ervaring in dit soort situaties al niet vaak het gevoel gehad dat

Economen zijn het over het algemeen over weinig zaken eens. Over inflatie lijkt een consensus te bestaan. Waardevermindering van het geld, als waarde-meeteenheid, zou, op lange termijn, nooit goed kunnen zijn voor een economie en dient daarom bestreden te worden. Inflatiebestrijding is dan ook één van de vijf economische doelstellingen van de Nederlandse regering.

De theoretische discussie rond het monetaire beleid heeft een lange geschiedenis. Een belangrijk onderdeel daarvan draait om de vraag of je dit beleid kunt gebruiken voor stabilisatiedoelinden of dat dit per definitie onmogelijk is. In het laatste geval moet het monetaire beleid beperkt blijven tot vaste regels.

TIJDINCONSISTENTIE

Er zijn vele economen, waaronder Friedman en de moneteristen, die voorstanders zijn van een monetaire beleid gebaseerd op vaste regels. Een recenter argument dat gebruikt wordt in deze discussie komt voort uit de speltheorie en heeft te maken met de tijdsinconsistentie van beleid.

Dit probleem is het eerst geïdentificeerd door Finn Kydland en Edward Prescott in 1977. (1) Eenvoudig gezegd komt het erop neer dat een beleidsmaker in de verleiding komt terug te komen op afspraken doordat er op korte termijn iets te winnen valt. Eerder afgesproken beleid is niet langer optimaal. Binnen het monetaire beleid krijgt deze tijdsinconsistentie zijn vorm in verrassingsinflatie.

Je kan het spel dat plaatsvindt als het volgt omschrijven. Er zijn twee partijen: de overheid die door middel van het monetaire beleid de geldgroei en daarmee de inflatie kan beïnvloeden. Als tweede partij de vakbonden die de nominale lonen aan het begin van de periode vastleggen en door de stijging van de loonkosten de inflatie beïnvloeden. Het proces van loonvorming is mede afhankelijk van de inflatieverwachtingen van de vakbonden. Als de overheid de vakbonden kan overtuigen dat er geen inflatie zal zijn in deze periode -een lage geldgroei dus- kunnen er lagere nominale looneisen gesteld worden. Echter wanneer het contract getekend is kan de overheid terug komen op de afspraak door inflatie en op deze wijze meer werkgelegenheid te creëren. De arbeiders worden zo geconfronteerd met een lager reëel loon.

Verrassingsinflatie is alleen mogelijk als mensen niet kunnen reageren op deze veranderingen. Dit is het geval wanneer economische agenten zich vast leggen in nominale contracten die tussentijds niet veranderd kunnen worden. Het probleem van de beleidsmaker is dat hij niet te vaak gebruik kan maken van deze verrassingsaanval. Anders is het namelijk geen verrassing meer en wordt deze voorzien door de economische agenten. Deze zullen anticiperen op deze mogelijkheid met hogere looneisen. Zo ontstaat hogere inflatie -zonder positief werkgelegenheidseffect-

"To cheat, or not to

- de verleiding van het bedrog -

De introductie van de speltheorie binnen het macro-economische kader en met name in het monetaire beleid heeft het lezen van papers, als je de wiskunde voor een gegeven aanneemt, veranderd in een spannend avontuur. Beleidsmakers die klakkeloos het afgesproken beleid nastreven behoren tot het verleden. Iedereen staat bloot aan de grote verleiding van het bedrog. Toch blijkt er in de praktijk iets te zijn dat de beleidsmaker ervan weerhoudt om hieraan toe te geven. Een theoretische verklaring wordt gevonden in de term reputatie.

dan dat het geval is wanneer de beleidsmaker zich aan de regels zou houden. (2)

DE VERLEIDING

Er zijn verschillende situaties denkbaar waarin verrassingsinflatie voordelen heeft en de beleidsmaker geconfronteerd wordt met de vraag: "To cheat or not to cheat?" De verleiding tot verrassingsinflatie is bijvoorbeeld groot wanneer er werkloosheid is. Monetaire groei zorgt voor een stijging van de vraag, daarmee een stijging van de output en de werkgelegenheid. Een andere verleidelijke situatie doet zich voor als het heffen van inkomstenbelastingen een te groot verstoring effect heeft op het economische proces. Zo kan de overheid evengoed zijn uitgaven financieren. Een leuk 'bij-effect' hiervan is dat de reële waarde van de staatsschuld daalt.

VASTE REGELS

Het hogere inflatienivo, ten gevolge van het niet kunnen weerstaan van de verleiding, is op lange termijn niet aantrekkelijk. De vraag is dan ook hoe uit dit 'prisoners dilemma' te komen of sterker nog: hoe dit te voorkomen. Vaste regels lijken de oplossing te zijn.

In de praktijk blijkt het handhaven van een lage inflatie echter niet alleen van vaste regels afhankelijk te zijn, maar ook van wie er verantwoordelijk is voor de uitvoering van deze regels. Uit een onderzoek is gebleken dat zelfstandige centrale banken beter in staat zijn dan een regering om zich aan vaste regels te houden. Niet alle zelfstandige centrale banken leveren dezelfde prestaties. (1) Het inflatienivo blijkt mede afhankelijk te zijn van de doelstellingen die de banken nastreven. Streeft de bank alleen een lage inflatie na of heeft hij ook oog voor de werkgelegenheid? In het laatste geval heeft de bank ook moeite met het weerstaan van de verleiding. De FED, de centrale bank van de VS doet het minder goed dan de Duitse centrale bank (voor de Duitse eenwording!). Zij was de topper wat betreft het

handhaven van een laag inflatienivo. Haar positie is nu overgenomen door Luxemburg.

REPUTATIE

Niet altijd wordt toegegeven aan de verleiding. Er zijn vele theoretische concepten ontworpen die een verklaring proberen te geven voor dit verschijnsel. Of een oplossing aandragen om het probleem uit de wereld te helpen. De meest overtuigende verklaring is reputatie. Met reputatie wordt bedoeld hoe betrouwbaar de beleidsmaker in het verleden is geweest. Een andere verklaring is het aanstellen van een conservatieve bankdirecteur die meer waarde hecht aan een laag inflatienivo dan aan werkgelegenheidscreatie op de korte termijn. Daarnaast wordt er gedacht aan wettelijke maatregelen als oplossing voor de verleiding. Het probleem hierbij is dat niet alle mogelijke vormen van tijd-inconsistent beleid gevangen kunnen worden binnen een juridisch kader. Al deze bovenstaande oplossingen voldoen niet als je het reputatiebegrip buiten beschouwing laat.

DE BOETE

Het al dan niet vergooien van de goede reputatie is een kosten-baten analyse. Hoeveel kost de inflatie, de boete, en wat brengt het op? Omdat er bij het toegeven aan de verleiding een hoger gemiddelde inflatie ontstaat dan bij het volgen van vaste monetaire regels is het blijkbaar de taak van de econoom een kader te formuleren dat de beleidsmaker weerhoudt van de grote verleiding.

Gordon and Barro (3) hebben een macro-economisch model met rationele verwachtingen opgebouwd rond het reputatie-concept. Binnen dit model probeert de beleidsmaker de kosten die verbonden zijn aan inflatie te minimaliseren. Hun conclusie is dat toegeven aan de verleiding; bedrog, de laagste kosten heeft; gevolgd door het vast houden aan de vaste regel. Deze bedrog uitkomst heeft echter een hogere inflatie uit-

cheat..”

Margreth Hoek

economie. Kenneth Rogoff (4) stelt dat het hantieren van strakke monetaire regels alleen in bepaalde gevallen het optimale beleid is. Hij vindt dan ook dat flexibele monetaire regels te prefereren zijn boven vaste monetaire regels. Er zijn echter problemen verbonden aan het beleid van flexibele regels. Het is namelijk niet eenvoudig vast te

monetaire beleid gedragen door De Nederlandse Bank. Dit betekent niet dat Duisenberg wakker ligt van de vraag "To cheat or not to cheat". Ook al heeft Nederland verschillende elementen die zeker bijdragen tot een grote verleiding.

Deze elementen zijn: een hoge (langdurige) werkloosheid, een lage participatiegraad en een enorme wig tussen bruto en netto loon. Daarnaast staat een zeer hoge nominale staatsschuld en een financieringstekort dat teruggedrongen moet worden en een steeds hogere druk op de overheid om te investeren. Verder is er weinig ruimte voor het verhogen van de belastingen. Daarbij wordt de ruimte in verband met de steeds verder gaande integratie en internationalisatie steeds kleiner (Europa 1992).

De Nederlandse Bank heeft als doelstelling het handhaven van de interne en de externe waarde van de gulden. Hiermee is het monetaire beleid in principe afgevalen als instrument in het stabilisatiebeleid. Daarnaast zijn we met handen en voeten gebonden aan de Duitse centrale bank. Die had een bijna ongeschonden reputatie betreffende het inflatiebeleid. Verder valt Duisenberg wel onder de noemer conservatief te plaatsen. De Nederlandse samenleving heeft blijkbaar gekozen voor de constructie van een conservatieve bankdirecteur om de verleiding te weerstaan.

Shakespeare: grootmeester in verleiding en bedrog

komst dan het volgen van de vaste regel. G & B zoeken dan ook naar een evenwicht waarbij de beleidsmaker zich aan de regel houdt. Hier wordt de boete in het model geïntroduceerd. In dit geval bestaat de boete uit het feit dat de vakbonden de beleidsmaker de volgende periode niet geloven en hogere looneisen stellen waardoor er een hogere inflatie dan noodzakelijk, en een lagere werkgelegenheid ontstaat. De straf of boetedoening duurt één periode. Ook in dit geval blijft bedrog het beleid met de laagste kosten verbonden aan de inflatie. Dit kan echter veranderen als de boeteperiode verlengd wordt. Binnen dit model is er de mogelijkheid om de optimale boeteperiode te berekenen. Hier gaan G & B echter niet op in. Er komt echter wel naar voren dat het volgen van de vaste regel niet altijd optimaal is.

CONSERVATIEVE BANKDIRECTEUR

Een probleem bij het vastleggen van de bank aan vaste regels is dat deze niet meer adequaat kan reageren op schokken aan de aanbodzijde van de

stellen welke regels het juiste effect hebben bij het stabiliseren van de economie. Hij onderzoekt onder andere de volgende regels: vastpinnen van de inflatie, de groei van het GNP, de nominale rentevoet en als laatste het geldaanbod. Het vaststellen van een optimale regel is afhankelijk van de structuur van de economie en van de onderliggende oorzaken van de verstoring in het economische proces. Zo blijft uiteindelijk het aanstellen van een conservatieve directeur, die meer waarde hecht aan inflatiebestrijding dan aan werkloosheidsbestrijding, toch een redelijk eenvoudige oplossing ondanks dat dit binnen Rogoffs model de derde optimale mogelijkheid is. De samenleving moet dan echter wel attent zijn op het feit dat inflatiebestrijding niet de enige doelstelling is van deze directeur. Dan is er namelijk te weinig flexibiliteit en valt de mogelijkheid om monetair beleid als stabilisatiemiddel te gebruiken geheel weg. In de artikelen van Barro/Gordon en Rogoff komt naar voren dat dit soms hoge sociale kosten tot gevolg heeft.

In Nederland wordt de verantwoording over het

Literatuur

1. Rules v discretion, Schoolsbrief, *The economist*, Maart 1991

2. R.J. Barro en D.B. Gordon, *Rules, Discretion and reputation in a model of monetary policy*, 1983,

O.J. Blanchard en S. Fischer, *Lectures on Macro economics*, The MIT press Cambridge, Massachusetts London, Engeland 1989 hoofdstuk 11, *Monetary and fiscal policy issues* pag 567-623

3. K. Rogoff, *The optimal degree of commitment to an intermediate monetary target*,

KPMG is een toonaangevende organisatie op het gebied van accountancy en consultancy.

Tot de circa 3.500 medewerkers van KPMG in Nederland behoren registeraccountants, accountants-administratieconsulenten, management consultants, belastingadviseurs, EDP-auditors en deskundigen op het gebied van fusies en overnames. Zij zijn werkzaam in 45 kantoren. Internationaal is KPMG een organisatie met 77.000 medewerkers in 123 landen.

Er liggen 20 kansen voor ambitieuze bedrijfseconomen.

Voor 20 ambitieuze studenten bedrijfseconomie die hun idee over accountancy willen toetsen bij een op kwaliteit gerichte organisatie is de KPMG Business Course een unieke kans om zelf na te gaan waarom KPMG zich in de markt onderscheidt.

Doel van de cursus is u kennis te laten maken met het basisconcept van een eigentijds controleproces en u te confronteren met functies en taken van een registeraccountant.

Eigentijdse accountancy.

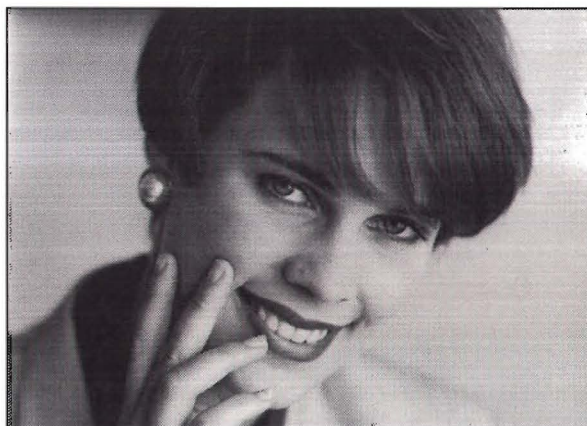
De accountancy verlegt haar grenzen, is inspirerend, afwisselend en vol uitdagingen.

Wil de moderne accountancy succesvol zijn dan zal zij, naast de controle die de basis vormt van de werkzaamheden, ruime aandacht moeten geven aan aspecten als consultancy, branchespecialisaties, internationale transfers, businessplans, acquisitie en informatiebehoefte bij cliënten.

Ook het bieden van ruime loopbaanmogelijkheden aan kwalitatief goede medewerkers is een belangrijke voorwaarde voor succes.

Accountancy: een beroep voor u?

Eigenlijk hebt u al gekozen om na uw studie bedrijfseconomie een studie voor registeraccountant te gaan volgen. Toch hebt u zonder twijfel nog een

Business Course

14 - 17 juni 1992 te Brussel.

aantal vragen:

- Voor welke organisatie moet ik kiezen?
- Wat voor werk ga ik precies doen?
- Wat is mijn carrièreperspectief?
- Zijn er internationale mogelijkheden?
- Kan ik mij specialiseren?
- Welk soort cliënten ga ik bedienen?

De KPMG Business Course verschaft inzicht.

De Business Course is samengesteld en wordt begeleid door een groep jonge, universitair opgeleide registeraccountants.

De cursus geeft u inzicht in het werk en functioneren van bedrijfseconomen in de controle- en adviespraktijk.

Gedurende deze intensieve dagen komen door middel van korte inleidingen en cases onder meer aan de orde:

- de praktische toepassing van een modern controleproces gebaseerd op toleranties en risico-analyses;
- de accountant als adviseur;
- de internationale aspecten van de accountancy;
- de accountant als ondernemer;
- de carrièreperspectieven in de accountancy.

De cases worden door de deelnemers uitgewerkt, waarbij een competitie is ingebouwd.

Aanmelding.

De aanmelding staat open voor studenten bedrijfs-economie die zich in de laatste fase van hun doctoraalstudie bevinden en de postdoctorale accountancy-opleiding gaan volgen.

Het aantal deelnemers is maximaal 20.

Informatie en een inschrijfformulier kunt u verkrijgen bij KPMG, Bureau Werving & Selectie, Postbus 72001, 1007 TB Amsterdam, telefoon 020 - 656 7162, Corien Kauffman.

De inschrijving sluit op 1 mei 1992.

Accountants & Consultants

In januari 1992 werd, na een vertraging van bijna veertig jaar, het Nieuw Burgerlijk Wetboek ingevoerd. Dit nieuwe wetboek verschilt in vorm en systematiek in behoorlijke mate van ons vorige wetboek. In grote getale moesten bedrijfsjuristen, advocaten, rechters en alle andere personen die beroepsmatig met het recht te maken hebben 'op herhaling'. Weer in de schoolbanken dus! Inhoudelijk gezien is er niet zoveel veranderd. Gezien de lange aanloopperiode werd er natuurlijk al veel op dit wetboek geanticipeerd. Toch zijn vooral op het gebied van de internationale handel onzekerheden ontstaan.

Internationale contracten onzeker door nieuw BW

Liesbeth Heidstra

In 1947 krijgt Prof. mr. E.M. Meijers, hoogleraar aan de Faculteit der Rechtsgeleerdheid te Leiden, de opdracht een nieuw burgerlijk wetboek (NBW) te ontwerpen. Men vindt dat de oude wetten hoognodig aan modernisatie toe zijn. Meijers streeft ernaar deze taak binnen enkele jaren voltooid te hebben maar het loopt anders. In 1954 overlijdt hij, zonder de nieuwe wetboeken gereed te hebben. Zijn taak wordt overgenomen door drie juristen die echter niet de daadkracht van de solerend optredende Meijers aan de dag leggen. Pas in 1970 verschijnt Boek 1 (over personen- en familierecht) en zes jaar later volgt Boek 2 (over rechtspersonen).

In de jaren tachtig ontstaat onzekerheid over de daadwerkelijke invoering van de resterende boeken 3-7, handelend over het vermogensrecht. Men vreest dat de werkdruk voor de rechterlijke macht enorm zal toenemen na invoering van het NBW. Korthals-Altes, de toenmalige Minister van Justitie, stelt voor hierover een Brede Wetenschappelijke Discussie te houden. Deze komt niet echt op gang. Wel resulteert dit voorstel in 'operatie stofkam' waarbij veel herzieningen en wijzigingen worden doorgevoerd. In 1983 werd besloten dat 1986 het jaar zou zijn waarin het NBW van kracht zou worden. Na 'operatie stofkam' ziet de Tweede Kamer geen mogelijkheid om op tijd de invoeringswetten te behandelen. Opnieuw wordt invoering uitgesteld.

WIJZE MANNEN

In 1986 wordt, nog steeds uit angst voor een te grote werkdruk, een Commissie van Wijze Mannen ingesteld die advies zal geven over het nieuwe wetboek. In het regeerakkoord is afge-

sproken dat na dit advies een besluit over de invoering genomen wordt. Na vier maanden komen de wijze mannen met hun aanbeveling: het NBW moet er zo snel mogelijk komen. Vanaf dan gaat het snel en in 1992 is het zover: de nieuwe wetten zijn een feit!

Echt veel nieuws brengt het nieuwe wetboek niet. Het is meer te beschouwen als het incorporeren van de overvloedige jurisprudentie die in de loop der jaren is ontstaan.

Mevrouw Oly, juriste en universitair hoofddocente Recht aan onze Faculteit, stelt dat in het consumentenrecht bijvoorbeeld alleen de consumentenkoop nieuw is: "En dan nog slechts de term. Praktisch gezien verandert er weinig. De versterking van de positie van de consument

waar zoveel over gepraat wordt, zie ik dan ook niet." Vorm en systematiek van het NBW is wel anders en daarom kost het juristen veel tijd om ermee vertrouwd te raken.

WARS

Inhoudelijk gezien verandert er ook voor be-

drijfsjuristen niet veel. Op sommige terreinen zal echter meer onzekerheid ontstaan, vooral in de relatie met het buitenland. In het NBW hebben partijen het recht ontbinding van een contract te vragen op grond van sterk gewijzigde marktomstandigheden. Onder het oud BW was dit alleen mogelijk wanneer partijen dit contractueel hadden vastgelegd. Ook de rechterlijke tussenkomst kan nu veel verder gaan. De rechter mag nu, indien één van de partijen dit verlangt, de gevolgen van een contract wijzigen op zo'n manier dat het nadeel voor die partij, ontstaan als gevolg van gewijzigde marktomstandigheden, wordt opgeheven. Oly: "Dit behelst wel een zeer vergaande bevoegdheid van de rechter. Het gaat ook tegen economische principes in. Bij handelen horen risico's en de economische toestand is altijd onzeker. Ik zeg niet dat een dergelijke regeling onrechtvaardig is. Maar het zal gevolgen hebben voor de internationale handel. Die is wars van dergelijke onzekerheden. Deze wettelijke bepalingen impliceren namelijk dat je nooit van tevoren weet of het contract dat je gesloten hebt, in de toekomst ook nog geldig is of dat een rechter de overeenkomst kan veranderen. En contracten zijn juist in de internationale handel van belang omdat er geen internationale wetten zijn. Vooral Amerikanen vinden zekerheid belangrijk. Toen de optiebeurs naar Amsterdam kwam gingen zij al onze wetten doorspitten. Zij bedachten dat de op de beurs gesloten overeenkomsten misschien niet in alle omstandigheden onontbindbaar waren. Héél snel is toen artikel 1811 ingevoerd waarin overeenkomsten tot verrekening van een koers- of prijsverschil onder kansovereenkomsten vallen en als zodanig niet door een rechter veranderd kunnen worden".

NIET GESCHIKT

Oly vindt het NBW dus niet geschikt voor de internationale handel. Er is een kans dat contracten voornamelijk op basis van buitenlands recht tot stand zullen komen. Economisch gezien hoeft het niet nadelig te zijn. Lastiger is het voor de bedrijfsjuristen. Deze zullen zich meer dan nu moeten verdiepen in het buitenlands recht. Wat de precieze gevolgen zullen zijn, valt niet met zekerheid te voorspellen. Veel hangt af van de bereidheid van rechters in te grijpen in handels-

contracten.

Een laatste reactie van Oly op het NBW: "Het NBW deugt niet. Het oud BW was niet perfect, maar er viel mee te werken. Hoe het nu uitpakt moeten we afwachten".

Een autoluwe binnenstad

Margreth Hoek

De auto en de binnenstad, elke inwoner en regelmatige bezoeker van Amsterdam heeft geen situatieschets nodig van de problemen die in de loop van de decennia's zijn ontstaan. Amsterdam heeft het... hondepoep, junks en parkeerproblemen. Op bestuurlijk niveau zijn er al jaren strubelingen tussen de twee beleidslijnen die Amsterdam zichzelf heeft gesteld. Aan de ene kant de binnenstad bereikbaar houden voor auto's en aan de andere kant voetgangers en fietsers meer ruimte geven. Geen makkelijke opgave om deze rivaliserende doelstellingen tot een goed plan uit te werken. Om onvrede rond deze situatie op te lossen wordt, na een lange tijd van politiek touwtrekken, de stem van de inwoners van Amsterdam door middel van een referendum ingeroepen.

ILLEGALE PARKEERPLAATSEN

Wie echter had verwacht dat de binnenstad, het gebied tussen het IJ, Nassau-, Stadhouders-, Mauritskade en de Oostelijke eilanden, een tweede Schiermonnikoog zou worden qua aantal auto's komt bedrogen uit. Het referendum biedt namelijk twee opties.

Optie A: Het bestuur borduurt voort op zijn huidige beleid. Dit betekent concreet: Het aantal legale parkeerplaatsen blijft het zelfde namelijk: 23.000. Daarvan zullen er 2000 meer in garages zijn. En 4000 illegale parkeerplaatsen, bijvoorbeeld op bruggen, verdwijnen. De distributie van deze plaatsen hoopt de gemeente te verbeteren door een stringent prijsbeleid. Maximale parkeertijd is vier uur en hoe langer de periode

De binnenstad van Amsterdam autovrij? Het zal wel altijd een droom blijven. Of een verhaal verteld door grootouders die de goede oude tijd hebben meege maakt toen de auto nog het luxe speeltje van een enkeling was. Ook het referendum zal daar zeker op korte termijn weinig verandering in brengen.

hoe hoger het tarief. Daarnaast zullen er veranderingen optreden in verkeerssituaties: in belangrijke straten in de binnenstad zoals de Rozengracht en de Utrechtsestraat wordt eenrichtingverkeer ingevoerd. Net als is gebeurd bij het Rokin, de rode loper van Amsterdam.

Optie B: Het autoverkeer wordt met de helft verminderd. Dit wordt bereikt door het aantal parkeerplaatsen met de helft te verminderen. Zakelijk verkeer mag nog maximaal twee uur parkeren. Daarnaast zal een toegangsregeling voor de binnenstad worden ingevoerd. Deze optie zal een hele reorganisatie van de binnenstad en het omliggende gebied tot gevolg hebben. De binnenstad zal onderverdeeld worden in kleine, bijna autovrije gebieden met een beperkt aantal parkeerplaatsen. Deze gebieden zullen alleen toegankelijk zijn voor invaliden, hulpverleners, bewoners en zakelijk verkeer die moeten laden of lossen. De bereikbaarheid van de binnenstad zal verzorgd worden door uitbreiding van het huidige openbaar vervoer en door ontstaan van nieuwe vormen van vervoer, water- of bustaxi. Er komt aan de rand van de stad een stadsdistribu-

tiecentrum waar vrachtauto's hun lading over kunnen laden op kleinere auto's.

Het gevolg van beide opties is dat de parkeerverlast, net als andere problemen in Amsterdam, doorgeschoven wordt naar de omliggende wijken. En daar is in principe de situatie niet veel beter dan in de binnenstad. Daar zullen zeker de nodige maatregelen getroffen moeten worden: wegsleepdiensten, invoering van een (hoog) parkeer tarief, goed verwijssysteem naar parkeergarages, etc.

DE LANGE ADEM

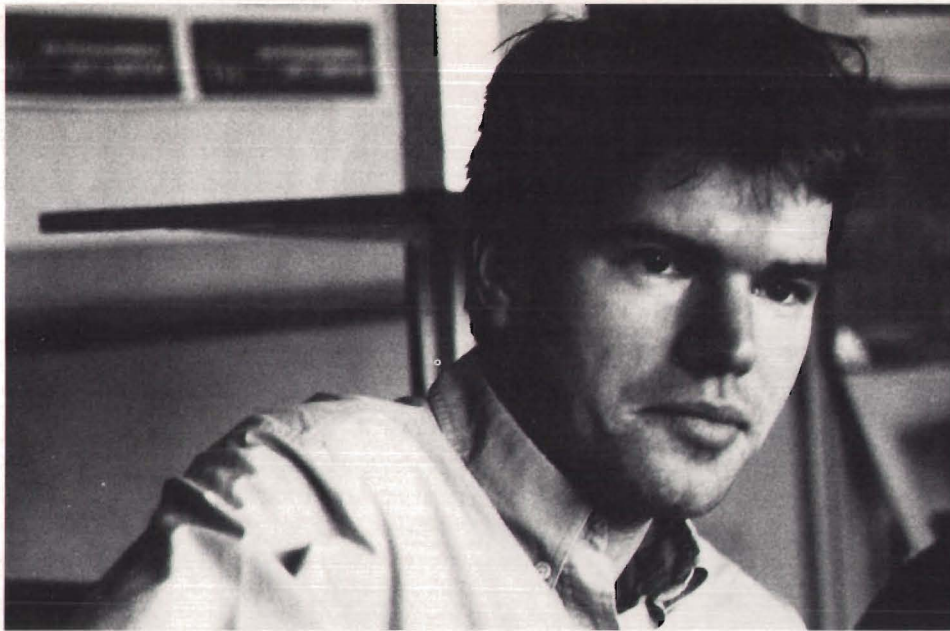
Stel dat de meerderheid van de Amsterdamse bevolking voor optie B kiest dan zijn er nog verschillende haken en ogen die daadwerkelijke uitvoering van dit plan in de weg staan. Eén daarvan is een politieke. Het is nog steeds niet duidelijk of de uitslag van het referendum bindend zal zijn voor de gemeenteraad. De meerderheid van het gemeenteraadsleden hebben toegezegd de uitslag van het referendum te respecteren. Alleen om zeer zware redenen, welke niet echt duidelijk zijn, zullen ze hiervan afwijken. Bijvoorbeeld een lage opkomst of duidelijke verschillen tussen de uitslag van de binnenstad en de andere stadsdelen. Een besluit over het aanvaarden van de uitkomst van het referendum zal binnen een maand daarna genomen worden. Een andere struikelblok is een overeenkomst die de gemeenteraad gesloten heeft met het bedrijfsleven. In ruil voor een verlevendiging van het winkelgebied zou de gemeente zorg dragen voor een goed, met de auto, te bereiken binnenstad. Deze overeenkomst loopt tot halverwege 1994. Daarna zal de gemeenteraad meer ruimte hebben om zijn beleid uit te kunnen voeren.

Zakelijk verkeer mag nog maximaal twee uur parkeren

Daarbij is het de vraag in hoeverre het autoluwe zijn van de binnenstad zijn gevolgen zal hebben op de omzet van de verschillende ondernemingen. In Groningen, waar de binnenstad ook min of meer autovrij is, bleek het eerste jaar na invoering de omzet met dertig procent te dalen. Het daarop volgende jaar trok deze weer op naar het vroegere nivo.

Als alle belemmeringen opgeheven zijn dan zal de autoluwe binnenstad nog steeds iets van de lange adem zijn. Grote reorganisatie van de stad kost heel veel tijd en geld. En aan dat laatste is nu juist een gebrek. Misschien dat onze kinderen tijdens hun studietijd zich iets makkelijker door de binnenstad kunnen bewegen dan dat wij dat nu kunnen.

R

Van Altena: "Op vrijdag ongeschoren en in spijkerbroek in de collegebank."

Marian Vleerlaag

Van econoom tot eigenwijze accountant

"Je werkt vier dagen bijeen kantoor, de vijfde dag volg je colleges. In de avonduren word je geacht de voorbereidingen te treffen. In het begin komt dat weleens in het gedrang. Je werkt, het is allemaal nieuw en dan moet je 's avond studeren. Dan denk je: oh, oh, wat was het toch mooi studeren, wat had je toch veel tijd." Van Altena werkt vier dagen bij de KPMG en volgt de vijfde dag de tweejarige postdoctorale opleiding tot registeraccountant. Met een auto van de zaak trekt hij kriskras het land door om klanten te bezoeken. Hij komt op veel verschillende plekken en ziet verschillende methoden van werken. Volgens Van Altena ideaal in dit stadium van zijn ontwikkeling. Hij is enthousiast over de koppeling tussen theorie en praktijk: "Als ze ergens

voorbereid zijn op mensen die de vijfde dag studeren, is het op een accountantskantoor. Het zit ingebakken in de structuur. De meeste accountantkantoren betalen geheel of gedeeltelijk het collegegeld. Het bedrag van 4600 gulden, dat jaarlijks opnieuw wordt vast gesteld, wordt in Altena's geval geheel door zijn kantoor vergoed. Tevens heeft hij de beschikking over een auto en computer. De vierdaagse werkweek levert een brutoloon van 3500 gulden per maand. Daarnaast krijgt hij een tegemoetkoming in de kosten van kleding.

De opleiding aan de UvA is in 1928 onder prof.

"Accountant? Oh, een soort boekhouder, roepen ze dan. Saai en duf. Maar, dat is natuurlijk onzin!" Robert van Altena, afgestudeerd econoom, aan het woord. Hij volgt de postdoctorale opleiding tot registeraccountant aan de UvA. Een gesprek over het spel met de cijfers en de eigenwijsheid van de academische accountant in de tweede aflevering van de ROSTRAserie over postdoctorale opleidingen.

Postdoctorale opleidingen

Limpergs vleugels gestart. Toendertijd had men alleen de NivA (het huidige NIVRA). Er bleek behoefte te zijn aan academisch opgeleide accountants. In 1962 werd de RA (registeraccountant) een beschermde titel. Andere universiteiten in Nederland met deze postdoctorale opleiding zijn: Rotterdam, Tilburg, Groningen, Maastricht en de VU. Om tot de opleiding te worden toegelaten dient men een doctoraal examen economie te hebben afgelegd met een aantal vastomlijnde vakken. Als keuzevakken zijn dat: -Voortgezet boekhouden IA en IB; -Financiële rekenkunde en Levensverzekeringswiskunde; -Financiering; -

BOAV/SMO of HRMBA; -Inleiding bedrijfsrecht; -Inleiding belastingrecht (BO); -Informatiesystemen; -Bedrijfsplanning. Als specialisatievakken: Bestuurlijke informatie verzorging (BIV-AO); - Externe verslaggeving. Middels deficiënties kan men alsnog toegelaten worden. Op dit moment volgen ongeveer 140 studenten de opleiding. Die ...jaar duurt. Een krappe 20 procent daarvan is vrouw. Er valt stabilisatie tot zelfs een lichte afname bij de instroom te constateren. Van Altena: "De markt is vrij krap, over het algemeen kun je, als student economie met de juiste vakken, goed terecht in de accountancy. Er valt natuurlijk wel een soort inhaaleffect te verwachten; "de varkens cyclus". Aan de andere kant is de zuigkracht vanuit de accountancy naar het gewone bedrijfsleven vrij groot. De gemiddelde leeftijd op ons kantoor is iets boven de dertig. Mensen ronden hun postdoctorale opleiding af en vertrekken alsnog, worden financieel directeur of zo. Die mogelijk is er. Kortom, de openingen blijven gewoon wel"

LEKKER EIGENWIJS EN ONAFHANKELIJK

Maar hoe zit het nu met het imago van de accountant? De wervingscampagnes barsten uit hun voegen door de dynamische, vlotte mensen in tegenstelling tot de algemene opvatting die accountancy als saai bestempelt. Van Altena: "Zijn cijfers saai? Ja, het zijn gevangen normen en waarden. Maar je kunt spelen met cijfers en dat is absoluut niet saai. Het is heel belangrijk voor bedrijven: heel veel bedrijfseconomische stappen worden ingegeven met het oog op hoe het later wordt verantwoord in de boeken. Eigenlijk staat het vak constant op een kruispunt. Dynamisch, snel maar toch ook Hollandse degelijkheid. We zijn tenslotte formeel vertrouwenspersoon van het maatschappelijk verkeer. De integriteit is het belangrijkste wat je hebt en daarin word je per definitie beperkt in je vlotheid." Dus ook netjes in het pak? "Ja, maar op vrijdag lekker ongeschoren en in spijkerbroek in de collegebanken!". Van Altena is van mening dat de academische accountant goed wordt voorbereid op de praktijk. "Als je hier de universiteit verlaat, kun je heel goed terecht in de praktijk. Volgens mij is er de laatste tijd weleens sprake van een onderschatting. Belangrijk is een beetje eigenwijsheid inbakken, een onafhankelijk oordeel kunnen vormen. Dat is het verschil tussen een universiteit en andere opleidingen. Het voordeel van vier dagen werken en de vijfde dag studeren is dat de praktijk tastbaar wordt gemaakt. Dan heb je het gezien en daarna wordt de wetenschappelijke en theoretische kant bekeken. De wetenschap leer je niet in de praktijk, dat is het deel waarvoor je hier zit. Overal vragen bij durven stellen, lekker eigenwijs zijn, onafhankelijke oordelen durven vormen. Je hebt niet alleen kennis maar ook analytisch vermogen." **R**

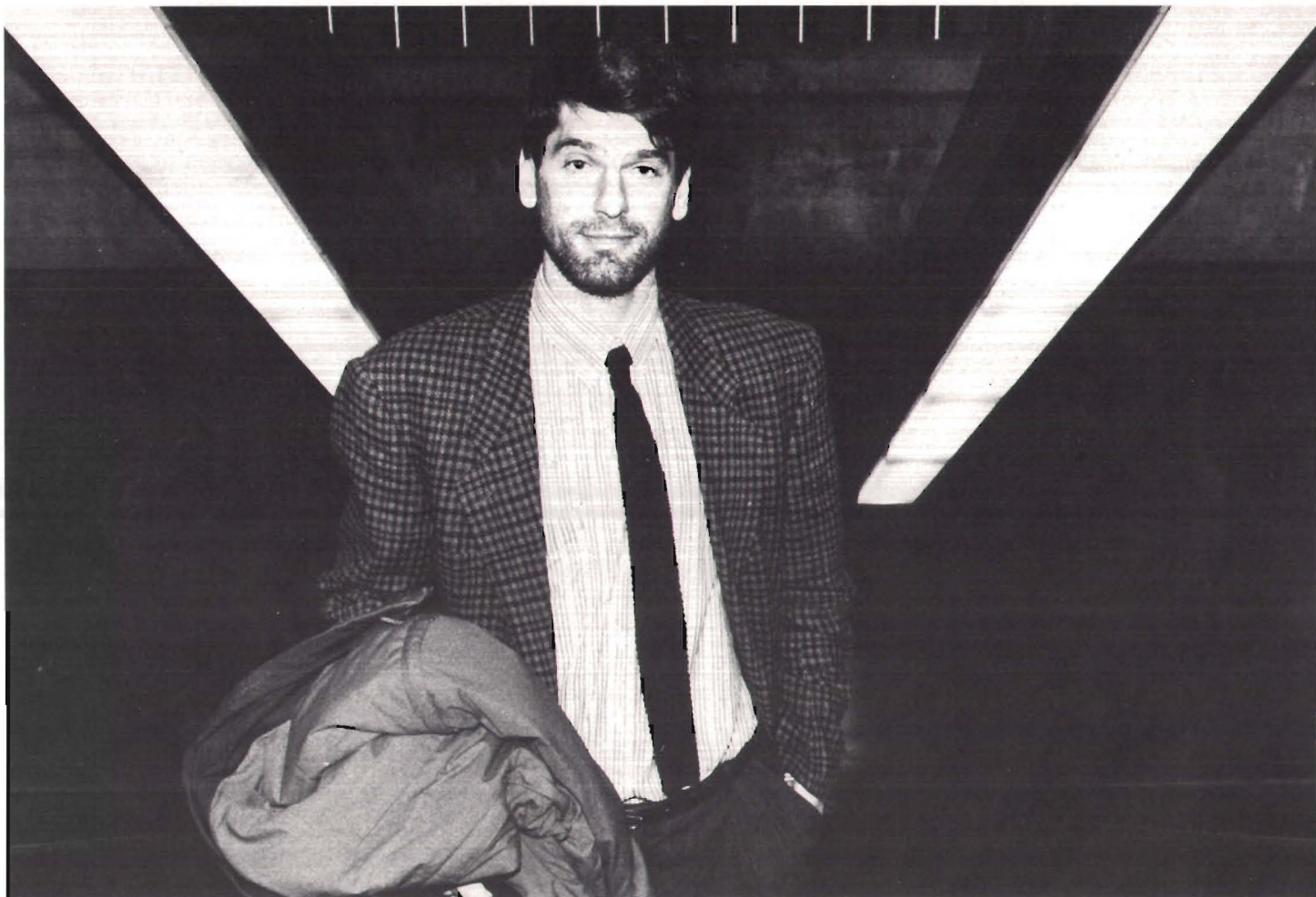
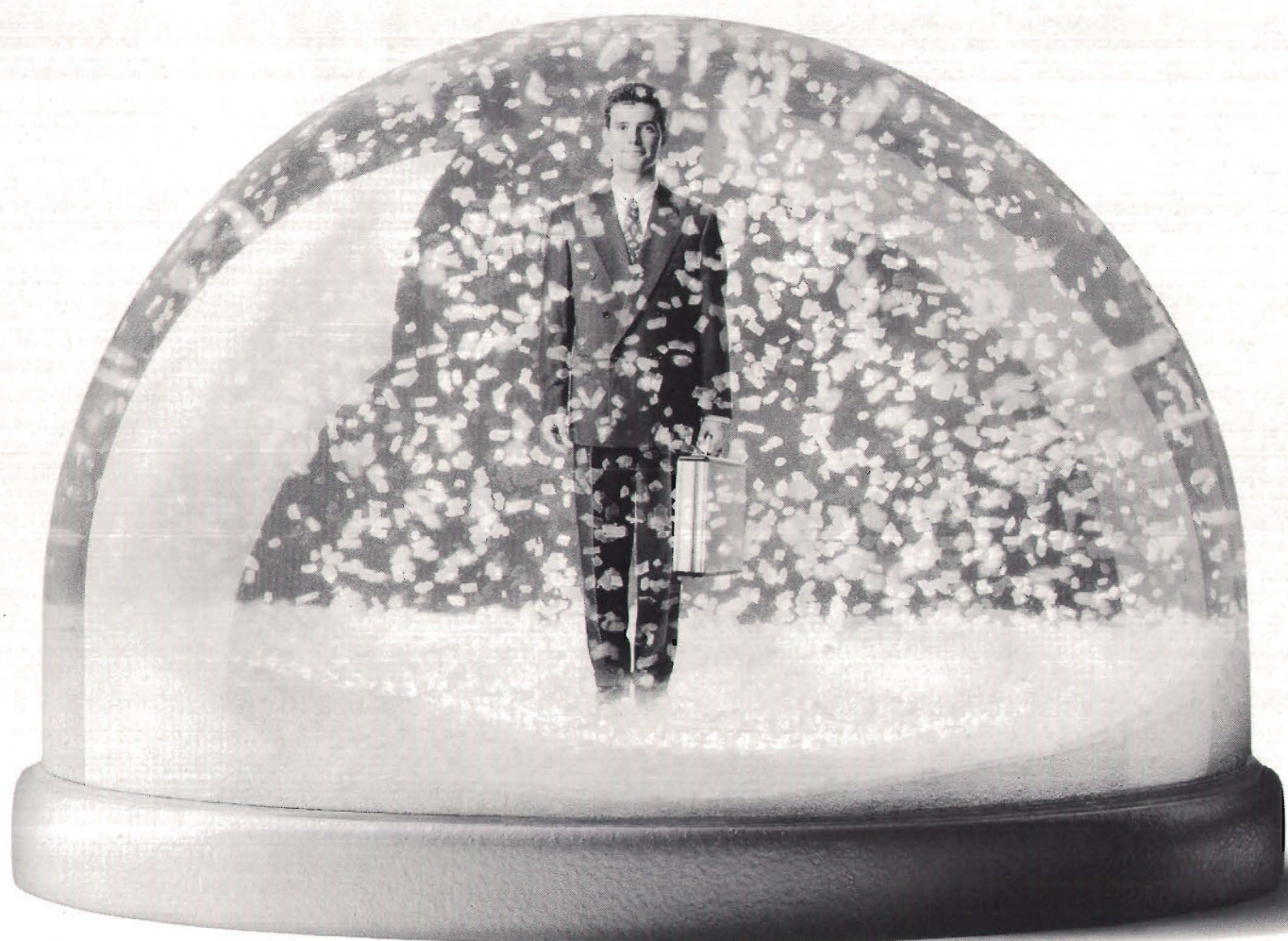

Foto: Marian Vleerlaag

FACTS AND FIGURES VAN EEN NIEUWE PROF

Naam: Nico M. van Dijk.
Geboorte datum / plaats: 22-02-56, Egmond aan Zee.
Burgelijke staat: Gehuwd, twee kinderen.
Vooropleiding/ vorige functies: Wiskunde, Leiden; Business School Canada; Universiteit Twente; Vrije Universiteit.
Huidige functie: Mij nog niet geheel duidelijk in het totaal beeld. (Besliskunde A & E red.)
Kleur ogen: Afhankelijk van gemoedsrust van zachtroze tot gifgroen.
Lengte: Niet voldoende om ooit een goede basketbalspeler te worden.
Borst omvang: Voor mijn gevoel dikwijls te gering.
Kleur haar: Donkerblond.
Gewicht: 78.6 om 20.00 en 76.8 om 2.00.
Schoenmaat: Leef op grote voet.
Bijnaam: Pet.
Meest geliefde imago: Non-formalistisch te zijn.
Muzikale voorkeur: Klassiek (Chopin)
Lievelingsgerecht: Indonesisch.
Favoriete boek:
Favoriete kunstenaar: R. Delaunay 1885-1941.
Favoriete drank: Martini Bianco (met ijs).
Favoriete kleur: Geel en blauw.
Favoriete kleding: Ribbroek en korte mouw.
Favoriete vervoermiddel: In volgorde Vliegtuig, Trein, Fiets en Kano.
Hobbies/tijdverdijs: Tennis, hard- en doodlopen, kano en blindvaren, reizen.

Welke kranten/tijdschriften leest u: Volkskrant, NRC, Elsevier, Intermediair, Management Team, Communications Weekly, Bobbo.
Hoe brengt u uw vakantie door: Zoals half Nederland: relaxed en sportief.
Grootste ergernis: Ergens te vroeg zijn.
Kan me wakker maken voor: Ijs
Mooiste avond uit (In 1991): Les miserables.
Slechtste gewoonte: Te laat komen.
Beste eigenschap: Die niet te noemen.
Leukste eigenaardigheid: Dat ik noch econoom, noch econometrist ben.
Wie bewondert u het meest als mens: Escalente: Een wiskundeleraar in L.A.
Meest gebruikte grap in de collegezaal: Zo ik die al hebben, dan zeker niet bij herhaling: Een goede grap herhaal je niet.
Hoe denkt u over studenten: Sympatiserend.
Favoriete econoom: Naast Keynes: mijn vrouw
Wat is de grootste misvatting onder economen? Dat geld voor het oprapen ligt.
Wat is de meest gangbare misvatting onder economen? Dat ze de wijsheid in pacht hebben.
Wat is uw meest gekoesterde opvatting/overtuiging? Van een trekpaard geen ren-, maar wel een snel paard te kunnen maken.
Grootste uitdaging: Tot actief PC-gebruiker te ontwikkelen.
Grootste angst: Niet begrepen te worden.
Hoe lang blijft u hier? Tot de kruik barst.

Wat heb je aan een mooie positie als niemand je ziet staan?

Je staat op het punt van afstuderen en denkt aan je carrière. Begrijpelijk. Dan kun je twee dingen doen. Je zoekt een bedrijf op en hoopt dat je daar niet ondersneeuwt. Of je praat met de mensen van

Moret Ernst & Young. Onze carrière-policy is namelijk zo helder als glas: je krijgt bij ons alle ruimte. Zodat je in feite je eigen weg naar de top bepaalt. Meer weten? Bel de heer R.J. Ekkebus, tel. 010 - 4074368.

Praat 'ns met de mensen van Moret Ernst & Young.

 MORET ERNST & YOUNG

Assistent bij SEO

M. Bennis

Over de werkzaamheden van student-assistenten bij de SEO volgt hier een verslag uit de eerste hand. De Seo is een bedrijf, gevestigd op de zesde en zevende etage van gebouw E2, dat zelfstandig opereert en concurreert, en dus gedwongen wordt om een combinatie te vormen tussen marktgericht denken en academische nieuwsgierigheid. Het personeel bestaat uit ongeveer veertig mensen. De directeur (tot september aanstaande Prof. dr. J.S. Cramer) en de senior medewerkers hebben de leiding bij de vijftien tot twintig opdrachten die gemiddeld in de portefeuille zitten. De junior medewerkers en de assistenten doen de feitelijke uitvoering. Daarnaast is er een secretariaat, een automatiseringsafdeling en heeft de SEO zelfs een eigen bibliotheek. Hoewel er dus formeel een hiërarchische interne organisatie is, is er in de praktijk een werksfeer waarin ieder eigen verantwoordelijkheden heeft. De meeste mensen zijn econoom, econometrist, sociaal geograaf of voor één van deze drie in opleiding.

KWARTJE VAN KOK

De onderzoeken zijn meestal opdrachten van overheidsinstellingen maar soms ook van bedrijven. De duur van een project loopt uiteen van enkele weken tot vele maanden en sommige projecten keren terug met enige regelmaat. Zo verschijnt jaarlijks de 'Amsterdamse Economische Verkenning', een 'regionaal broertje' van de Macro Economische Verkenning, in opdracht van de Amsterdamse Kamer van Koophandel en de

De SEO, Stichting voor Economisch Onderzoek der Universiteit van Amsterdam, is een aan de faculteit gelieerde onderzoeksinstituting die contractonderzoek verricht in opdracht van derden. De 'link' met de universiteit wordt onder meer gevormd door het feit dat bij veel onderzoeksopdrachten studenten assisteren. Een kennismaking met een bedrijf dat een combinatie maakt tussen marktgericht denken en academische nieuwsgierigheid.

gemeente. Een ander voorbeeld is het HERMES model, een macro-economisch model dat in EG-verband wordt gebruikt en is ontwikkeld door de SEO.

De meeste projecten hebben echter een duidelijk begin (de offerte) en een eind (publicatie). Het ministerie van Verkeer en Waterstaat gaf bijvoorbeeld vorig jaar de opdracht om de kosten van de auto en het openbaar vervoer over een langere periode te vergelijken. Een maatschappelijk zeer relevant onderzoek met veel haken en ogen want kun je een auto uit 1970 vergelijken met één van hetzelfde merk in 1992? Er moest een methode worden ontwikkeld om kwaliteitsontwikkeling te meten om te voorkomen dat appels met peren zouden worden vergeleken. Inmiddels is vastgesteld dat in de afgelopen dertig jaar het gebruik van een auto niet duurder is geworden terwijl het openbaar vervoer de laatste jaren wel duurder

werd. Hierbij is -behalve voor inflatie- dus ook voor kwaliteitsontwikkeling gecorrigeerd. Een opzienbarende conclusie en bovendien politiek bruikbaar op het moment dat de autolobby protesteert tegen 'het kwartje van Kok'. Het hele onderzoek is in een rapport opgetekend, op een congres toegelicht en in veel kranten geciteerd. De student-assistent, in dit geval schrijver dezes, is bij alle fasen van uitvoering betrokken: data-verzameling (opdracht: probeer inzicht te verwerven in de verschillende typen autoverzekeringen tussen 1960 en nu), data-analyse (wat is het verband tussen motorvermogen en verkoopprijs), rapporteren (grafieken, tabellen en interpretatie), overleg met de opdrachtgever (hoe ziet een ministerie er van binnen uit) en natuurlijk het schrijven en aanpassen van de verschillende versies van het eindrapport.

GEVULDE CV

Het zal duidelijk zijn dat dit een leerzaam proces is. Je leert verschillende methoden en technieken, het gebruik van bepaalde software pakketten en het schrijven van een verslag. Bovendien doe je werkervaring op in ruimere zin: omgaan met collega's, opdrachtgevers en organisaties, spreken in het openbaar, initiatief nemen etcetera. Het is dan ook niet verbazingwekkend dat alle voormalig assistenten gemakkelijk aan een baan kwamen, gesteund door één of meer publicaties en een 'gevulde CV'.

Student-assistenten worden aangesteld voor één of twee jaar en voor 19 uur per week. Werktijden zijn flexibel en in overleg met de projectleider te maken. Tegen een 'deadline' kan het voorkomen dat er meer uren gemaakt moeten worden maar er zijn ook tijden dat je wat meer aandacht aan je studie kunt besteden Kortom: wederzijdse flexibiliteit.

R

Aanmelding

Als je in aanmerking wilt komen voor een baan bij de Stichting voor Economisch Onderzoek kun je een aanmeldingsformulier halen bij het secretariaat, kamer 6,28 van gebouw E2 aan de Roeterstraat. Iedereen met een propaedeutische diploma kan zich inschrijven. In het verleden is gebleken dat voornamelijk vierde- en vijfdejaars studenten zich aanmelden. Met name tweede- en derdejaars worden daarom opgeroepen om te solliciteren. Meer informatie: Martijn Bennis, kamer 6.23, telefoon 6242412

En tweede-jaars kunnen ook schrijven!!

In de januari-editie meldt Rostra opgetogen dat eerstejaars best kunnen schrijven getuige het geplaatste opstel van J. Schoenmaker. Wel, hetzelfde blijkt voor tweedejaars te gelden. Ik heb net 320 opstellen voor micro-2 nagekeken en eigenlijk geconcludeerd dat het er met de schrijfvaardigheid van studenten toch niet zo droevig voorstaat als vaak wordt beweerd.

Prijsvraag

Nu eerste- en tweedejaars hun schrijftalenten in Rostra hebben getoond, is het de beurt aan de derdejaars studenten van de FEE. Kunnen derdejaars ook schrijven? Wij hebben er een royale boekenbon voor over om dat uit te testen! Laat u vooral niet onder de tafel schrijven door uw inmiddels veelvuldig geroemde jongere collega's en lever een flitsend, helder, inspirerend en natuurlijk economisch betoog over wat u heden-tendage boeit.

Tot 24 april kunt u uw stuk inleveren bij Rostra.

Ik schrijf dit stukje omdat ik indertijd, in de stemming gebracht door het naderen van Sinterklaas en Kerstmis, een prijs had uitgelopen voor het beste opstel bij het tentamen van 9 december. Tot mijn verrassing viel het selekteren niet mee. Voor de laatste ronde had ik 22 opstellen, die in aanmerking kwamen voor de prijs. Stukken met een goed gekozen probleemstelling, een knappe analyse, een gave schrijfrant.

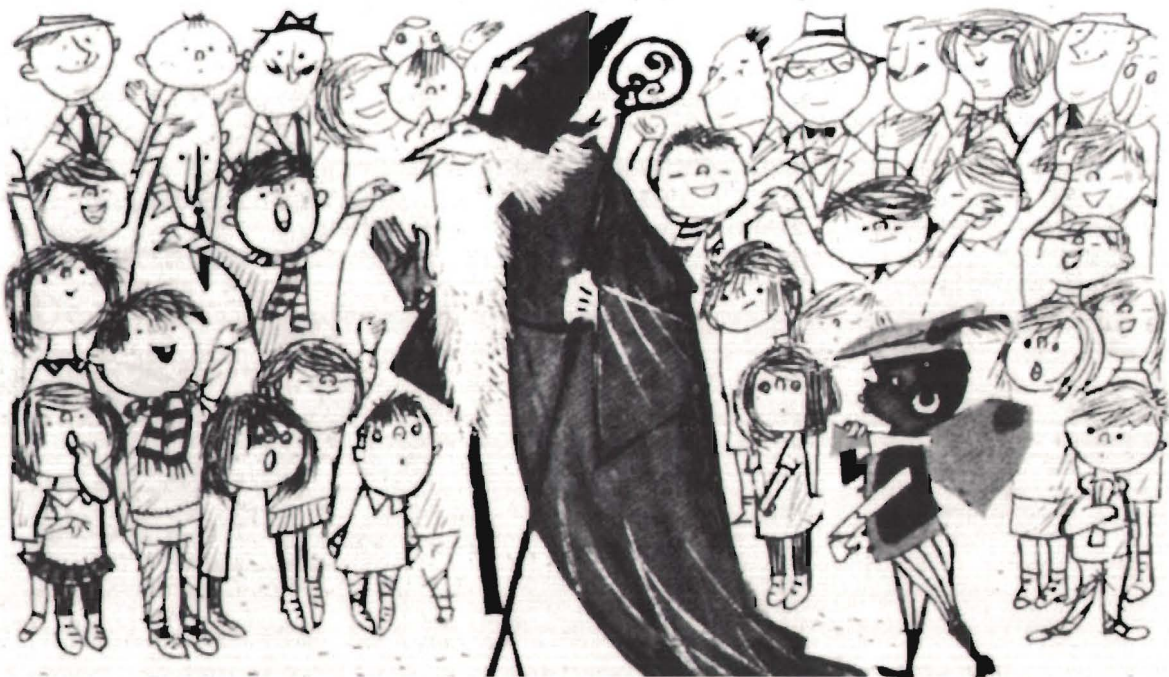
Ik trek uit al mijn geleesde de conclusie dat er door veel studenten enthousiast gewerkt is en dat er van duidelijke betrokkenheid en intellectuele belangstelling sprake is. Dat stemt tevreden. En het laat ook een licht gevoel van spijt achter dat ik niet alle goede essays kan belonen. Maar twintig boeken uitreiken gaat me wat te ver. Mooie, originele stukken vallen daarmee buiten de boot.

Hetzelfde geldt voor een aantal stukken die zelfs vlot en met humor zijn geschreven, zoals over de vraag of Sinterklaas en de Kerstman een oligopolie vormen, of de illustratie van het free-rider probleem aan de hand van niet-schoongemaakte toiletten in de studentenflat van de auteur. Misschien had ik toch een prijs moeten uitreiken voor de bespiegeling over goederen met een prijselasticiteit van -1: "Een ander voorbeeld is grafstenen. We gaan er dan van uit dat iedereen na zijn dood een grafsteen krijgt en dat iedereen hiervoor een vast bedrag voor opzij heeft gelegd. De grafsteenfabrikanten kunnen nu niet de hoeveelheid van de grafstenen, maar de grootte ervan aanpassen. Of de stenen nu groot of klein zijn, de klant betaalt toch wel het door hem gereserveerde bedrag. Hij legt zich er dus letterlijk en figuurlijk bij neer."

J. Hartog

Rectificatie

In het februari-nummer, Rostra 183, is onder de foto van Uitermark, pagina 13, de verkeerde fotograaf vermeld. De maker van deze foto is Kik Tunnissen.

Rostra zoekt een *opmaakredacteur (m/v)* die zich in de Apple-Macintosh voelt of wil voelen als een vis in het water en het leuk vindt om de opmaak van Rostra te verzorgen! Kom zo snel mogelijk langs op kamer E005 of bel 5254297.

Sinterklaas en Kerstman: een oligopolie?

J. Rompas

Onlangs verscheen in een regionaal dagblad een ANP-bericht met de kop: "Kerstman aan de winnende hand in titanenstrijd". Het stuk is geschreven in een periode dat de consument zich geneigd voelt om extra aardig tegen zijn medemens te zijn en dit doet door het geven van cadeaus. De periode waarin dit zich afspeelt, staat bekend als de december-feestdagen. De genoemde strijd wordt tijdens die dagen gestreden met een andere titaan, Sinterklaas. Waar het in dit stuk om gaat, is dat de totale verkopen van consumentengoederen ten behoeve van het Sinterklaasfeest zijn gedaald in vergelijking met voorgaande jaren. De verwachting is dat de verkoophausa zich verplaatst naar de periode rond Kerst. Dit mag beschouwd worden als een trend gezien de vorige jaren.

Zoals de Kerstman wordt gepresenteerd in het krantestukje rijst de vraag: vormen Sinterklaas en de Kerstman een oligopolie, of specifiek, een duopolie?

ONZE HEER JEZUS

Argumenten vóór: de aanbieders in kwestie zijn Sinterklaas en de Kerstman (twee personen, vandaar duopolie). Met de markt worden de feestdagen in december bedoeld, binnen welke tijd beide aanbieders afzonderlijk van elkaar een koopdrang bij de vrager moeten genereren. Toetreding tot de markt die zij bedienen is vrijwel onmogelijk. De achterliggende gedachte van de fenomenen Sinterklaas en Kerstman is dat zij gelegenheden aan de consument bieden om familieleden en vrienden met cadeaus te verwennen. De meerderheid van de vrager zou een derde gelegenheid in zo'n korte tijd financieel niet meer aankunnen. De moeilijkheid van toetreding ligt echter voornamelijk in het feit dat de personen een historische achtergrond hebben. De Kerstman wordt geassocieerd met het Kerstfeest. Het tijdstip van viering kan niet verplaatst worden, omdat onze Heer Jezus in die tijd geboren was. Voor het Sinterklaasfeest geldt een soortgelijke reden: de verjaardag van de man.

De twee kunnen elkaar niet ontlopen om eerder genoemde historische redenen. Als Sinterklaas met een actie komt, dan zal de Kerstman daarop reageren. De actie dat Sinterklaas een officiële intocht houdt, wordt beantwoord met een acht meter hoog verlichte kerstboom.

De producten die tijdens Sinterklaas worden verkocht, zijn voornamelijk dezelfde als die in de

kerstperiode en zijn dus volkomen substituten van elkaar. Natuurlijk zijn er typische produkten als chocoladeletters en kerstbomen met toebehoren, maar deze produkten zijn niet verantwoordelijk voor het leeuwedeel van de omzet.

Er is te verwachten onzekerheid met betrekking tot de verkoopresultaten. Dat agressieve en elkaar verdrijvende reclamecampagnes niet worden gevoerd, mag gezien worden als een afspraak tussen de twee.

MARKETING-INSTRUMENTEN

Argumenten tegen: tot zover zijn de argumenten wel te vinden om de situatie rond Kerstman en Sinterklaas met een oligopolie te vergelijken. Er is echter een groot probleem. Sinterklaas en de Kerstman zijn geen ondernemingen die zelf hun prijzen en hoeveelheden bepalen, gegeven de marktomstandigheden. Hier wordt in de (micro)economie toch van uitgegaan. Sterker nog, de ondernemingen zelf bevinden zich in een marktform als volkomen concurrentie of monopolistische concurrentie.

Tussen de regels van het voorafgegaane door bleek al dat Sinterklaas en de Kerstman gezien moeten worden in een veel grotere context, namelijk het Sinterklaasfeest respectievelijk het kerstfeest. In het krantenstuk worden ze door verschillende

ondernemingen gebruikt als marketing-instrumenten om hun winst of omzet te vergroten. Dit gebeurt door in te spelen op de gevoelens en de normen en waarden van de consument. Sinterklaas en de Kerstman moeten niet gezien worden als twee tegenover elkaar staande concurrenten, maar als twee complementaire en elkaar opvullende impulsen in het licht van de verkoopstimulering.

Met deze opmerkingen is een belangrijk argument gegeven om Sinterklaas en de Kerstman als zodanig niet te associëren met een oligopolie.

Conclusie: het is belangrijk om onderscheid te maken tussen ondernemingen en hun strategieën. Sinterklaas en de Kerstman zijn geen (rechts)personen die met elkaar concurreren, zodat ze in de micro-economie niet gezien mogen worden als ware zij oligopolisten.

Wanneer de bovengenoemde argumenten voor een bevestigend antwoord op de probleemstelling doorgenomen worden, lijken de twee op ondernemingen in een oligopolie. Ze beconcurreren elkaar en zijn van elkaar afhankelijk. Dit beeld wordt echter geschapen door de media.

Trouwens, al zouden ze geleefd hebben en ook nog in dezelfde periode, dan is het toch ondenkbaar dat ze elkaar zouden beconcurreren? **R**

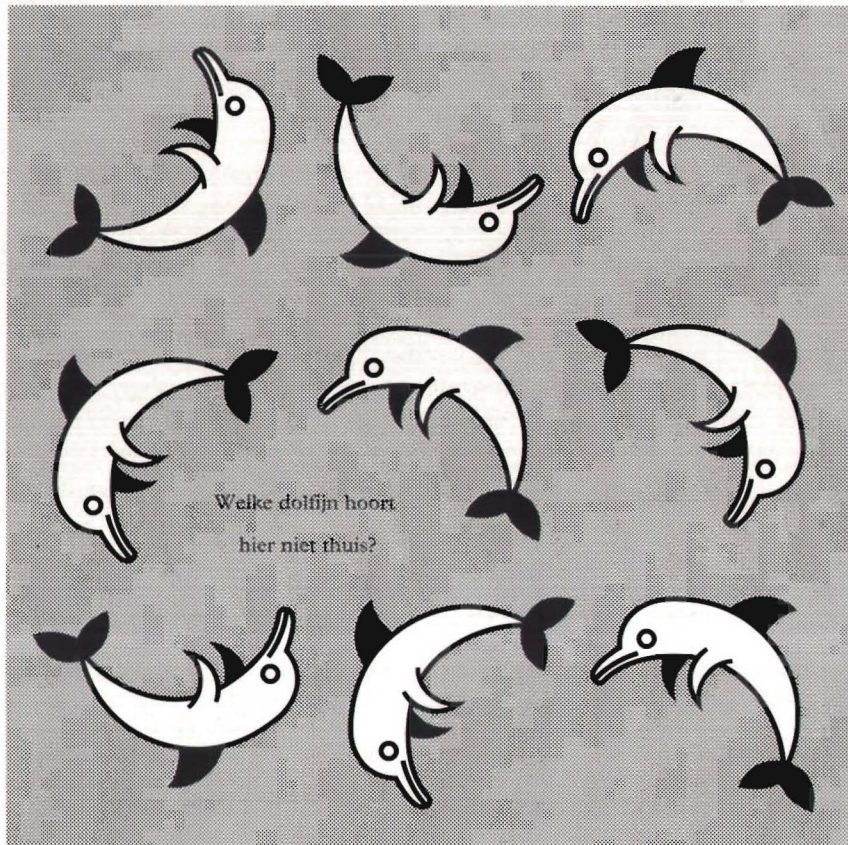
LUSTRUM FEE

Onze faculteit bestaat sinds 16 januari 1992 70 jaar. In november zal dit worden gevierd. Er worden workshops georganiseerd en sprekers uitgenodigd. Natuurlijk zullen er ook vele feestelijke activiteiten plaatsvinden.

Heb je zin om je creatieve geest hierop los te laten? Wil jij je organisatietalent tonen? Of heb je gewoon leuke ideeën? Stap dan even binnen bij de kamer van de AGE, de EEFA, de SEF of de VSAE en meld je aan.

De Lustrumcommissie.

Dus u denkt bij PTT Nederland meteen met sprongen vooruit te kunnen?

Koninklijke PTT Nederland NV zoekt (bijna) afgestudeerde economen en econometristen. Géén dames en heren die van plan zijn om rustig naar het pensioen toe te schuifelen.

Maar mensen, die een goed verstand koppelen aan een krachtige, resultaatgerichte aanpak en een besmettelijk enthousiasme. Als u vindt dat wij nogal hoge eisen stellen, heeft u gelijk. Want we willen namelijk absoluut zeker zijn van de kwaliteiten van onze medewerksters en medewerkers.

Ook van onze nieuwe generatie generalisten en specialisten. PTT is 's lands grootste transporteur van informatie. En dat willen wij graag blijven. Dat betekent alert reageren, investeren - in techniek en mensen - en vooruit lopen op ontwikkelingen. PTT gaat als marktgerichte organisatie deze uitdaging op alle fronten aan. Vaak tot ver over onze grenzen.

Kortom beweging en expansie zijn synoniem aan PTT. Daarom zijn wij uitsluitend geïnteresseerd in jonge vrouwen en mannen met het talent en de mentaliteit om hun eigen

loopbaan uit te stippelen. Die in staat zijn onze - en hun eigen - belangen met verve te verdedigen en geen kans onbenut laten om die verder uit te bouwen.

De selectieprocedure is even gevarieerd als zwaar. Als u bovenstaand vraagstuk snel heeft weten op te lossen, is dat een pré, maar onze selectieprocedure heeft veel meer om het lijf. Denkt u te passen in ons profiel, dan is uw gemotiveerde sollicitatiebrief welkom bij Koninklijke PTT Nederland NV, concernstaf Management Development, Postbus 15000, 9700 CD Groningen. Voor meer informatie kunt u ons bellen: 06-0142.

PTT. Waar mensen 't maken.

AGENDA

Maart

18 Seminar algemene economie, Martin Wingelaar. Titel onbekend. Plaats, tijd: zie affiches.

April

11-18 Studiereis naar Milaan, voor informatie E.E.F.A.

28 Seminar, L. Bovenberg (Erasmus Universiteit). Environmental taxation and labour market distortions. Plaats: VU, Zaal 2A-39, De Boelelaan 1105. Tijd: 15.30-16.30.

Brochure 'Basisbeurs, reken maar!' (met informatie over de veranderingen betreffende de studiefinanciering) is te bestellen door fl. 8,95 over te maken op girorekening 36 87 00 t.n.v. NIBUD, Den Haag, onder vermelding van 'Basisbeurs'.

Studiereis China, Hongkong, Taiwan. In juni en juli 1993 zal een zesweekse studiereis plaatsvinden met als reisdoel: Hongkong, Guangdong, Fujian en Taiwan. De organisatie is in handen van vier studenten van de Uva en de VU. Deelnemers worden geselecteerd op motivatie, beschikbare tijd en studietoestand. Voorafgaand aan de reis wordt verwacht dat er een onderzoeksproject wordt uitgewerkt dat tijdens de reis wordt voltooid. Deze onderzoeksprojecten mogen zowel voor een scriptie als in opdracht van een bedrijf worden gedaan. Verder zullen deelnemers lezingen moeten houden na aanleiding van een literatuuronderzoek op politiek en cultureel gebied. Voor nadere informatie: Jan (6390385), Norbert (6426024), Paulus (6269382), Annette (6854666).

Geïnteresseerden kunnen vóór 1 April een gemotiveerde brief met C.V. richten aan: Chain '93 PB 15649, 1101 NC Amsterdam.

Schweineri

door Jacco Kroon

Wist u dat onze faculteit 16 januari j.l. haar 14e lustrum beleefde? Waarschijnlijk niet. Die dag is geruisloos aan ons voorbijgetrokken. Maar maakt u zich geen zorgen. Eind november zal het 70-jarig bestaan alsnog op uitbundige wijze gevierd worden. In mei 1990 is hiertoe een lustrumcommissie ingesteld onder leiding van de heer Kieviet. Dat is lang geleden dus er is vast een hoop geregeld. Dit blijkt bij navraag reuze mee te vallen. Tot begin dit jaar is er eigenlijk helemaal niets gebeurd. Wel waren er talrijke veranderingen in de commissie. De heer Kieviet had bijvoorbeeld geen tijd en droeg de leiding over aan de heer van der Zijpp; een man die zijn organisatorisch talent in het verleden al eens heeft losgelaten op onze buluitreiking. Verder was er in het oorspronkelijke lustrumplan een sportdag ingeroosterd voor de studenten. Dat is natuurlijk alleen leuk als je zestien bent, dus er werd al snel een aparte studentenlustrumcommissie ingesteld om deze dag op een minder infantiele wijze in te vullen.

Zoals de plannen er nu voorstaan zal het lustrum drie dagen duren. De wetenschappelijke dag wordt gevuld met sprekers, workshops en een paneldiscussie. De dag voor U.v.A.-reünisten wordt gevuld met allerhande bekende sprekers die ook aan de U.v.A. hebben gestudeerd. Er circuleren namen als Maljers en Szász, kortom mensen die je wel vaker op fora ziet. Een saillant detail is dat studenten hier á raison van 70 gulden bij aanwezig mogen zijn. De studentendag behelst managementgames, bekende sprekers (misschien Maljers of Duisenberg) en workshops, dingen die je wel meer ziet bij lustra. Er kan met een gerust hart worden vastgesteld dat er een hoop geluld gaat worden op de 70e verjaardag van de faculteit. Het eindfeest zal worden gehouden in de nieuwe mensa. De organisatie ligt in de vertrouwde handen van de Sef, mensen die wel vaker met dat borreltje hebben gehakt. Zoals dat gaat staat of valt dit soort partijtjes met de financiering. Om dit nu eens goed te regelen werd er in 1990 een sponsorcommissie ingesteld. Deze is inmiddels ontbonden. Wat wil je, voor een groep schrandere economen is het natuurlijk een peuleschil om het benodigde geld bijeen te krijgen, nietwaar? Fout, de commissie kon geen sponsors vinden en is dus maar opgedoekt. In plaats hiervan overweegt men een extern bureau in de arm te nemen om sponsoring te regelen. Tot slot hoopt men ook de officiële opening van het gebouw in november te voltrekken. Men hoopte hier de koningin voor te strikken. Zij heeft echter nee gezegd, dus men is op zoek naar een vervanger. Misschien Maljers als 'ie er toch is?

Kort maar krachtig

Frank Heemskerck

Van vele kanten word ik aangeschoten met de vraag of Prof. van der Weel weggaat, zoals in Folia nr. 25 werd gesuggereerd. Ik kan daar heel kort over zijn. Het faculteitsbestuur heeft inderdaad een functioneringsgesprek gehad met hem. Over de inhoud van dat gesprek doet het bestuur (dus ik ook) geen mededelingen. De journalist van Folia vond dat onterecht. "Daar hebben studenten toch recht op!", zei hij, waarop Van Dijk, de interim-manager antwoordde: "Studenten hebben er recht op te weten dat als er een functioneringsgesprek gevoerd wordt, de inhoud daarvan vertrouwelijk blijft."

Vandaag (26-2-'92) is bekendgemaakt dat het hoofd van het faculteitsbureau, mevrouw Kerkhoven, de faculteit gaat verlaten. Hieronder volgt de tekst zoals die aan de medewerkers van de faculteit verstrekt is. "De directeur van de faculteit, mevrouw Kerkhoven, heeft de wens te kennen gegeven de faculteit te verlaten. In overleg met het College van Bestuur is de datum van feitelijke beëindiging van de werkzaamheden gesteld op 1 maart 1992. Het faculteitsbestuur is mevrouw Kerkhoven zeer erkentelijk voor het vele werk dat zij, soms in moeilijke omstandigheden, voor de faculteit heeft gedaan. (...) De taken van de directeur worden waargenomen door de interim-manager mr. M.D. van Dijk." Ook ik heb in mijn korte tijd in het bestuur plezierig met mevrouw Kerkhoven samengewerkt.

Financieel zou het niet zo goed gaan met de UvA, als je de bazen (het College van Bestuur) mag geloven. Nu roept de regering dat ook altijd in de Troonrede om zo lonen en uitkeringen laag te houden. Vele faculteiten kregen dit jaar nauwelijks extra geld. Onze faculteit heeft eindelijk wel extra geld gekregen. Daar hadden we ook recht op gezien de vele jaren van toenemende studentenaantallen. Het totale budget van de FEE is nu ongeveer 20 miljoen gulden.

Nu had de (externe) Commissie van Drie (voorz. In 't Veld) in haar rapport van vorig jaar gesteld dat de FEE er desalniettemin nog eens 2 miljoen gulden extra bij moest krijgen. Het College van bestuur was die afspraak opeens "vergeten". In mooie woorden heet dat: "Het College committeert zich wel aan het veranderingsproces, maar kan nog geen financiële toezeggingen doen." Uiteindelijk heeft de Universiteitsraad ons tegen de zin van het College nog wel 4 ton extra toegekend. Het is echter een slecht teken dat het College zo weinig voor de FEE wil doen, nu de faculteit eindelijk weer eens in beweging is gekomen.

Econoom breekt Japanse theemarkt open.

Wie als econoom z'n draai heeft gevonden in een marketing/sales functie bij Unilever krijgt een wereld van mogelijkheden.

Hij breekt, als het nodig is, de Japanse theemarkt open of zet de shampoomarkt op z'n kop. Omdat hij al z'n mogelijkheden kan benutten, omdat hij all-round geworden is door een gedegen training-on-the-job.

Omdat z'n ambities de ruimte krijgen die alleen een multinational kan bieden. En omdat z'n talenten kunnen opbloeien in een open sfeer, waarin z'n initiatieven en ideeën alle kans krijgen, omdat hij niet belemmerd wordt door bureaucratie. Wilt u meer gedetailleerde informatie over de wereld van mogelijkheden

die Unilever biedt? Vraag dan de brochure "Perspectieven voor Academici bij Unilever" aan bij: Machteld van Zwieten,

tel. 010-4644232 of schrijf naar: Nederlandse Unilever Bedrijven B.V. (Sectie Management Development), Antwoordnummer 5004, 3000 DK ROTTERDAM.

Train Grand Vitesse

feuilleton over de vaderlandse jeugd

Wat er aan voorafging: Onze razende detectives treffen het niet. Na een door geweld geteisterde vliegreis, wacht hun in Mexico evenmin een warm onthaal. De man die Pim en Flipstra opwacht op het vliegveld blijkt niet de broer van laatstgenoemde, maar een vuurgevaarlijke handlangster van de verkeerde partij. Ternauwernood weten zij aan de dood te ontsnappen. Door kogels belaagd, kunnen ze in een taxi te ontkomen.

"Que pasa, que pasa, señor." riep de taxichauffeur verschrikt. De auto was bezaaid met scherven die samen de achterruit hadden gevormd. De verantwoordelijke kogel was rakelings langs de chauffeur het dashboard binnengedrongen. Een fotohouder die hierop was bevestigd bevatte een familiekiekje. Twee jongetjes flankerden hun moeder, die haar armen om haar kroost had geslagen. In zijn macabere baan had het projectiel de beeltenis van de vrouw onthoofd. Rook kringelde uit de holte omhoog en verspreidde de geur van smeulend plastic. "Que passa", riep de bestuurder nogmaals en wendde zijn hoofd richting Flipstra. Het zweet was hem uitgebroken en dit gaf zijn voorhoofd een vette glans. In zijn snor hadden zich talloze druppeltjes gevormd.

Flipstra maakte een internationaal gebaar met zijn schouders, ten teken dat hij ook niet wist wat er gaande was. Een beige Mercedes naderde de taxi met grote snelheid. Pim was de eerste die het opmerkte. "Jesus, daar zijn ze weer." Hij boog voorover richting de Mexicaan. "Trap dat gaspedaal in, man, we moeten sneller." Angstige ogen keken hem niet begripend aan. "Plus vite, schneller, faster." brulde Pim, zijn schoolpakket in de strijd werpend. In een laatste poging tot succesvolle communicatie

produceerde hij olopende vroemvroem-geluiden en maakte stuurbewegingen met zijn handen. De bestuurder had de achtervolger inmiddels waargenomen in zijn spiegel. Kreunend van ongelof over de onfortuinlijke situatie, voerde hij het aantal toeren in ijtempo op. Gevormd door het hectische stadsverkeer bewees de chauffeur zijn waarde en manoeuvreerde door de toeterende kluwen verkeersgebruikers die hun blik vanuit alle richtingen hadden samengeperst. De bestuurder van de Mercedes beschikte echter over dezelfde vaardigheden en bleef de taxi op de voet volgen. Door de heftige stuurbewegingen werden Flipstra en Pim door de wagen geslingerd. De taxichauffeur liet het stuurwiel behendig door zijn handen glijden. Een ferme ruk deed de wagen met piepende banden een smalle steeg inzwemken. Enkele zwervers doken weg van achter belaagde vuilnisbakken die bij deze plotselinge stuurmanoeuvre tegen de straat kletterden. De Mercedes volgde. Plankgas stootte de taxi in het ongewisse. Er kwam luid geratel vanonder de motorkap. De kogel had schijnbaar toch enkele vitale delen van de motor beschadigd. Een schrapend geluid van vastlopend metaal kondigde het definitieve einde aan van de taxi. Alle drie klommen ze uit de auto en begonnen te rennen. Achter hen weergalmden het geluid van een dichtvallend autoportier. "Cornelius!", riep een stem. Flipstra hield op met rennen. "Dat is mijn broer!"

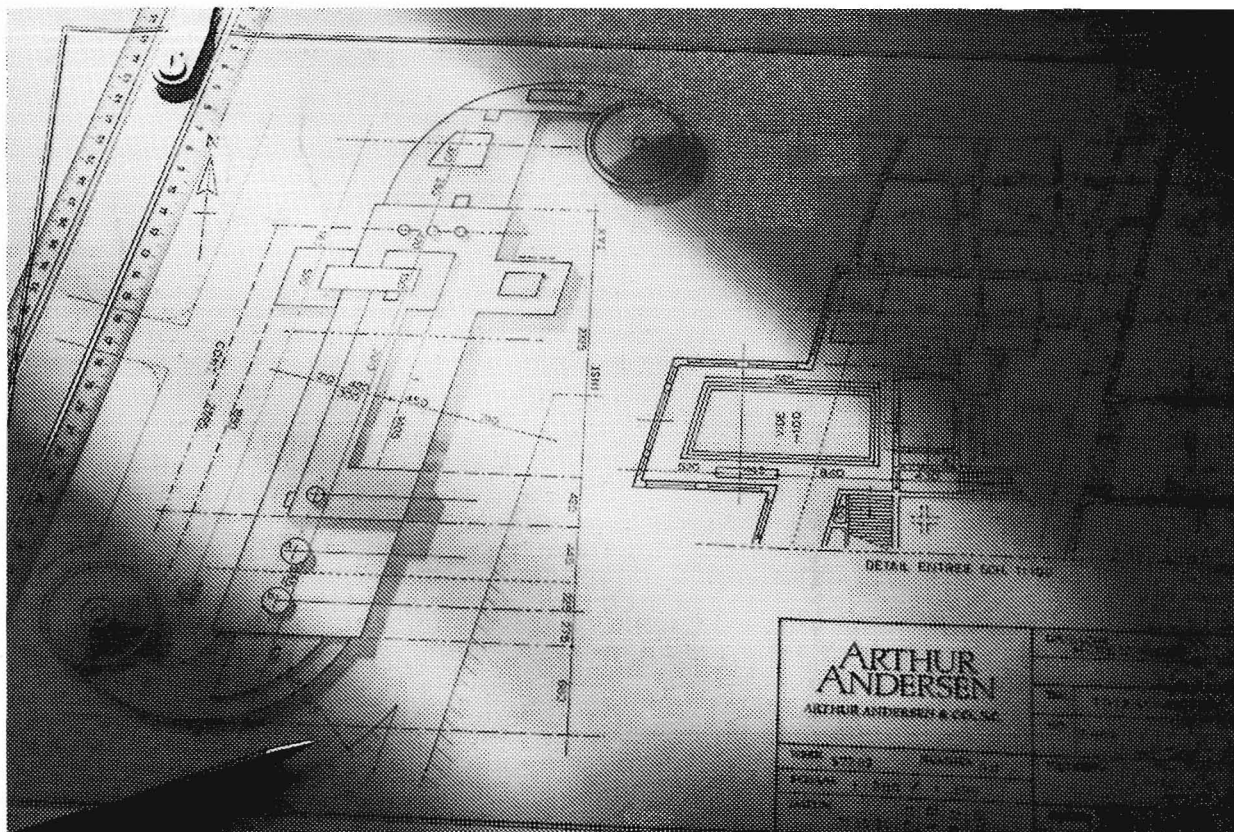
"Aangenaam", zei Pim en de drukte de mollige hand. De gelijkenis was treffend. Hendrik had hetzelfde postuur en gelaatstrekken als zijn broer, zijn rechterwang werd echter ontsierd door een cirkelvormig litteken. Het beige zomerpak spande zich rond zijn middel, vanwege eenzelfde zwaarlijvigheid als zijn naaste familielid. Een welving onder zijn oksel verriede de aanwezigheid van een wapen. Pim vond het bepaald een louche figuur. De taxichauffeur, die verslagen voor zijn rokende broodwinning had gestaan, werd door Hendrik schadeloos gesteld door achteloos een niet onaanzienlijke stapel pesos te voorschijn te halen. Een hoeveelheid chartaal geld die meestal op onrechtmatige herkomst duidde. Hendrik zag Pim gebiologeerd naar het litteken staren. "Een souvenir van mijn vriend Rodriguez," zei hij met een cynische grimas: "Hij wou wat delicate informatie ontzutselen en bood een glas aan om te tongen los te maken." Zijn vingers gleden langs het rood gezwollen weefsel. "Genoeg geluld, we gaan drinken." Daad bij woord voegend beende hij met grote passen naar de langgerekte bar van de cantina. De zwoele Mexicaanse die de drank bestierde zocht, loom van de hitte, verkoeling bij een ventilator op de bar. Met trage bewegingen voldeed ze aan de bestelling van Hendrik en schoof een fles whiskey met glazen in zijn richting. Het driet al nam plaats aan een tafeltje met zicht op de uitgang van de bar. Flamencomuziek, klinkende glazen en de conversatie van ongeschoren sombrero's vulden het etablissement. Hendrik vulde nogmaals de glazen en liet de gebeurtenissen weer passeren.

"De mannen van Rodriguez moeten me gevolgd zijn vanaf mijn schuiladres. Ik voel hun hete adem constant in mijn nek. Operatie "Ijzeren Sombrero" verkeerd in groot gevaar. Ik heb jullie hulp verdomd hard nodig."

De klapdeuren van de cantina werden luidruchtig opengeschopt; een beslagen laars versplinterde het hout. De man in de deuropening droeg een legeruniform. Een mitrailleur lag losjes in zijn handen en een uitgedoofde cigarillo klemde tussen zijn kaken. Het geroezemoes verstomde. "Verdomme, dat is Rodriguez. Die komt hier om ons te mollen. Zoek dekking!" Hendrik gaf het goede voorbeeld en dook met getrokken pistool over de bar. Flipstra en Pim volgden. De barvrouw verliet met lome passen het potentiële slagveld. De man in de deuropening legde aan. "Put a madre!" brulde hij en venijnig besproeiende hij de bar met lood. De gebroeders Flipstra zaten eensgezind naast elkaar met de lopen op de bar en losten hun schoten richting Rodriguez. De korte schotwisseling veranderde de bar in een ravage. Door de talloze gaten in de doorzeeftte bar zag Pim Rodriguez licht wankelen. De mitrailleur hing naar onderen en zijn laatste salvo's verdwenen in de houten vloer. De cigarillo viel naar de grond alvorens hij definitief ineen zakte.

Jaco Kroon

WIE LEGT STRAKS DE BETERE FUNDAMENTEN?

De architect ontwerpt. De architect maakt een raamwerk. En later, als de papieren dromen gerealiseerd zijn, doen vaak duizenden mensen hun werk daarbinnen. Dan blijkt of de architect zijn of haar werk goed gedaan heeft.

Is het arbeidsklimaat optimaal? Kunnen mensen er goed functioneren? Het wel en wee van een onderneming hangt hier nauw mee samen.

In wezen is een goede accountant met hetzelfde bezig. Voor de financiële fundamenten van een bedrijf draagt hij het ontwerp aan. Hij laat zien hoe een perfecte administratieve organisatie opgebouwd wordt. Want zonder dat gaat ook het mooiste bouwwerk eens scheuren vertonen.

Arthur Andersen heeft wereldwijd circa 57.000 medewerkers en meer dan 300 vestigingen, maar waar u ook binnenkomt, overal zal u één ding opvallen: hier doen mensen met plezier hun werk.

Voor onze vestigingen in Den Haag, Rotterdam, Eindhoven en Amsterdam zijn we nu op zoek naar mensen die zich de waarde van hun vak realiseren. En die hun talenten ten volle zouden willen benutten.

Ben je afgestudeerd bedrijfseconoom of HEAO'er? Wil je werken met collega's die minstens zo enthousiast zijn over je vak als je zelf bent?

Schrijf dan naar Mevr. E. Piller, Stadhoudersplantsoen 24, 2517 JL Den Haag. Of bel 070-3425625. We maken graag 'ns met je kennis.

**ARTHUR
ANDERSEN**
ARTHUR ANDERSEN & CO., S.C.
ACCOUNTANCY